

»Novi list« izhaja vsak četrtek zjutraj. — Uredništvo in uprava sta v Gorici via Mameli 5; telefon št. 308. — Poduredništvo in podružnica uprave v Trstu via Valdirivo 19/III; telefon št. 3908. — Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. ure.

Novi list

Naročnina za celo leto 15 L., za pol leta 8 L. Za inozemstvo 30 L. — Trgovski oglasi po 1.— L., osmrtnice, poroke, poslana, oglasi denarnih zavodov itd. po 1.50 L. za 1 mm v stolpcu. — Mali oglasi po 50 stot. za besedo, najmanj 5 lir.

STEV. 24.

V GORICI, ČETRTEK 12. JUNIJA 1930.

LETO II.

Tedenski koledarček.

13. junija, petek: kvatre. Anton Padovanski, spoznavavec. — 14.: sobota: kvatre. Bazilij, cerkv. učenik; Elizej, prerok. — 15.; nedelja: 1. pinkoštna nedelja. Presveta Trojica. Vid in tovariši. — 16.; ponedeljek: Jošt, opat; Frančišek Reg.; Bertold. — 17.; torek: Adolf, škof. — 18.; sreda: Efrem Sirski, cerkv. učenik. — 19.; četrtek: Presveto Rešnje Telo. Julijana; Gervazij in Protazij.

V četrtek dne 19. junija je zadnji krajec; vreme deževno.

Novice.

»Dan perutnic«.

Na binško nedeljo so obhajali v Rimu »dan perutnic«. Pred krajem, kraljico, Mussolinijem, številni člani vladarske hiše in zastopniki tujih držav so se vršile vežbe 300 vojnih letal. Občinstvo je videlo že zastarela letala iz svetovne vojne in najnovejše izume. Častniki so proizvajali v zraku vratolomne igre, se metali vznak, se kopicali in vrteli v krogu. Višek je bila slika bodoče vojne. Na veliki planjavi so zgradili umetno vas, na katero se je izvršil zračni napad. Po kratkem boju je selišče zgorelo. Ravno tako so padale bombe na umetne »sovražne« hangarje, ki so končali v plamenih. Občinstvo je kar trepetalo, ko je gledalo boj med topovi in letali, slišalo prasketanje strojnih pušk in pokanje šrapnelov. Veliko letališče je bilo ovito v gost dim in delalo vtis pravega bojišča. Zračne vaje se se končale brez vsake nesreče, gledalci so bili zelo navdušeni.

Isti dan je poveljstvo kr. letalstva izročilo fašistovski milici 1250 odvisnih strojníc.

Znižani uvoz.

Ravnateljstvo državnih carinaren sporoča: Meseca maja 1929. je bilo uvoženih 2 milijona 592 tisoč kvintalov žita, meseca maja 1930. pa samo 1 milijon 971 tisoč kvintalov, tedaj 621 tisoč kvintalov manj nego lani.

Novi kardinali.

30. junija bo papež v tajnem konzistoriju povzdignil v kardinale 5 cerkvenih knezov. Trije so visoki dostojanstveniki v papeških ministrstvih, eden je nadškof v Riu de Janeiru v Braziliji, eden pa je škof v franc. mestu Lille. Sedaj je kardinalski zbor sestavljen iz 58 članov, in sicer je 30 inozemcev in 28 Italijanov. Po novem pa bo v njem 32 inozemcev in 31 Italijanov.

Vizum odpravljen.

Pretekli petek sta minister Grandi in avstrijski poslanik v Rimu podpi-

sala dogovor, s katerim se je odpravil na potnih listih v Avstrijo in iz Avstrije v Italijo vizum. S tem hočejo podpreti tujski promet.

Iz goriškega fašizma.

Pretekli teden je tajnik goriške fašistovske stranke stotnik Pino Godina odstopil. Na njegovo mesto so imenovali kot komisarja poslanca Basileja, ki je že došel v Gorico in prevzel posle. Poslanec Basile je prevzel tudi vodstvo lista »L'Isonzo«, čigar ravnatelj je bil doslej posl. Cacese.

Tržaške starine.

V Trstu je blizu glavne postaje ulica sv. Anastazija. Kako je ta svetnik prišel do ulice? V starih kronikah se bere, da je tam nad morskim bregom stala cerkvica, posvečena sv. mučencu Atanaziju l. 1273. So je kanonik Suša pisal svojo kroniko v 17. stoletju, te cerkvice ni bilo več, na njenem mestu je stalo poslopje, imenovano Belvedere (lep razgled), ker se je od tam lepo videlo na mesto Trst. V naših dneh je ta kraj že skoro v sredi mesta. Imenuje se pa še vedno Belvedere (zdaj uradno via Udine). Atanazija so pa že pradedje v ustih premenili v Anastazija in tako so mestni očetje nazvali stransko ulico. V ti ulici je par desetletij sem kapelica Marijinega Srca, sedež nove župnije, pred kratkim odcepljene od župnije sv. Antona.

Nov glavni urednik.

Tajnik fašistovske stranke Turati je imenoval za glavnega in odgovornega urednika fašistovskega glasila »Il Popolo di Trieste« profesorja Mihaela Risola, ki je bil do zdaj uslužben pri »Piccolu«.

Predavec obsojen.

V soboto se je zagovarjal pred zagrebškim sodiščem bivši podpredsednik Radičeve stranke Predavec. Obtožen je bil, da je s slabim in nepoštenim gospodarstvom zakrivil polom »Seljačke zadrudne banke« in »Glavne zadrudne« ki je bila zveza vseh radičevskih kmetskih zadrug. Sodnija je spoznala Predavčevo krivdo in ga obsojila na 2 in pol leti ječe. Obenem mu je vzela za dobo 3 let vse državljanske pravice.

Kobilice na pohodu.

Zadnjič smo pisali, da so trume kobilic dospele iz vzhodnih dežel že v Hercegovino in Črno goro ter razširile med kmete velik strah. Sedaj so se pojavili oblaki te golazni tudi v gornjem Banatu na ogrski meji. V okolici občine Sv. Nikolaja so kobilice požrle 10 kilometrov naokoli vso setev. Ubogi kmetje!

Deželne dote.

Francoska pokrajina Calvados je vpeljala 1925. običaj, da razdeli vsako

leto 50 zaslužnim dekletom iz številnih delavskih družin, ki se mislijo omožiti, vsaki po 1000 frankov dote. Te dni se je odbor sestal in zopet obdaril 50 domačih nevest. Francozi hočejo s tem podpreti družinsko življenje.

»Grof Zeppelin«

se je v petek 6. t. m. vrnil na svoje opirališče v Friedrichshafen. Njegova zadnja pot je šla iz Severne Amerike preko Atlantika v Nemčijo. Zrakoplov se je ustavil samo v Seviliji v Španiji. Ravno preden je došel do francosko-nemške meje, so mu delali neprilike viharji, ki so v petek divjali po južni Franciji. Vendar se jim je spretno izognil in brez nesreč dokončal svoj zgodovinski polet.

Za delo in jelo.

Vedno večja brezposelnost je začela beliti glavo tudi državnikom, ki se sicer le z visoko politiko bavijo. Mac Donald, angleški ministrski predsednik, je sprožil misel, naj bi Zveza narodov sklicala mednarodno zborovanje, kjer naj bi našli pomoč proti svetovni brezposelnosti. — Težko bo kaj. Ali če bo, bo kot za želodec kapljice sv. Antona, ki ne koristijo in ne škodijo.

Za tržaške želodce

skrbi v mestu 2209 prodajalen jestvin. Pekov je 145; torej pride na 1722 prebivalcev po eden; mesnic je 247, seveda so vmes tudi konjske. Mlekaren je 129. Pri »Rdečem mostu« in drugod pa prodaja zelenjavo in sadje 750 prekupčevalk.

Uničena setev.

Medtem ko smo pri nas imeli zadnji četrtek le blagodejen dež, je v ljubljanski okolici, zlati pa po Dolenjskem, padala debela toča z viharjem. Ljubljanski vrtovi so vsi opustošeni. Tudi na ljubljanskem velesejmu je vihar naredil precej škode. Iz okolice Višnje gore na Dolenjskem pa pišejo, da je vse žito uničeno.

Novo sirotišče v Trstu.

Iz Rima poročajo, da namerava vlada zgraditi v državi dve sirotišči za otroke ponesrečenih letalcev, in sicer eno za deklice v Loretu, drugo za dečke v Trstu.

»Jadranski almanah«.

Te dni bo izšel priljubljeni »Jadranski almanah« v obliki poljudno-znanstvenega zbornika. Vsebina je prav bogata in skrbno izbrana. Ovitek je umetniško delo slikarja Spazzapana. Med vsebino je tudi par Kraljevih umetniških slik. Razumniki, sežite po zborniku brž, ker je tiskan v omejeni nakladi. Naročite ga po dopisnici pri: Tipogr. Cattolica, Riva Piazzutta 18, Gorica.

Novomašniki.

V soboto, dne 14. junija ob 8. uri bo prevzvišeni knez in nadškof v goriški stolni cerkvi posvetil v mašnike dijakone gg. Fortuna Matijo iz Ledin, Premruta Rafaela iz Vipavi in Rejica Srečkota iz Idrije. V Škednju bo pa isti dan posvečen g. Placid Sancin. — Novim delavcem v vinogradu Gospodovom iskreno čestitamo in jim želimo obilno blagoslova božjega!

Otrok uniči očetove žulje.

Nedavno se je vrnil iz Amerike izseljenec iz okolice mesta Lucca v Toskani in prinesel s seboj svoje težko prislužene prihranke. Bilo je 18 bankovcev po tisoč lir, ki jih je shranil v majhen kovčeg, kar je videl njegov devetletni Lojzek. Ko se je oče odstranil, je deček vzel bankovce in jih nesel kazat na cesto vaškim paglavcem. Nekateri vaščani, ki so šli mimo in videli toliko bankovcev v otrokovih rokah, so v šali menili, da so ponarejeni in da bodo orožniki očeta zaprli. V strahu, da bi bil oče zaprt, je nesrečni Lojzek zažgal vse bankovce. Uničil je tako dolgoletno delo pridnega očeta.

Ovenela cvetka.

Ko je pretekli teden puljski mesar Lombardi sedel pri večerji, je njegova dveletna hčerka vzela s krožnika velik kos mesa in ga potlačila v usta. Ker je bilo majhno grlo pretesno, se je meso ustavilo. Otročiček je nehal dihati, izbuljil oči in začel mahati z ročicami. Starši so priskočili na pomoč, a niso mogli pomagati. V največji naglici so prepeljali otroka v bolnišnico, toda ob prihodu je bila deklica že mrtva. Nesrečni roditelji!

Pojasnilo.

V zadnji številki smo pisali, da je na občnem zboru Zadružne zveze v Gorici bilo »od 240 dosedanjih članic zastopanih 15.« L' Isonzo pravi, da smo lagali, češ, da je bilo zraven še 32 drugih. To je res, toda te so bile furlanske zadruge, ki so se šele na občnem zboru zlele z Zadružno zvezo. O teh mi nismo pisali! Da je »od 240 dosedanjih članic zastopanih 15, je torej točno in resnično, saj smo posneli številke iz poročila v »Isonzu.«

Navihan tič.

Pred kratkim se je pojavil v Jugoslaviji ameriški pesnik John Kej, ki je v Ljubljani delil natakarnjem naravnost kraljevske napitnine. V Domžalah je povabil v gostilno vse ljudi s ceste in jih gosposki pogostil. Iz hvaležnosti, da so sprejeli povabilo, je daroval vsakemu 500 dinarjev. Nato se je odpeljal z avtomobilom v Avstrijo. Njegova razsipnost je vzbudila sum in jugoslovanska policija je ugotovila, da je možakar sovjetski vohun. Denar, ki so ga Domžalci dobili, je bil torej iz državne blagajne boljševikov.

Nov župnik.

Pretekli teden je v Gorici napravil župnijski izpit g. Peter Šorli, župnijski upravitelj na Bukovem in v Oblokah. Mlademu župniku iskreno čestitamo.

Duhovniška vest.

G. Peter Butkovič, župnik v Zgoniku, je na lastno prošnjo premeščen v Ravnico pri Grgarju.

Človeška zver.

V nemškem mestu Düsseldorfu ob reki Renu je prebivalstvo trepetalo dolgo časa pred neznanim zločincem. V preteklem in sedanjem letu je oskrnil in pomoril nič manj ko 19 deklic, mladenk in mladih žen. Skrivnostno se je pojavljal in skrivnostno izginjal. Vse iskanje policije je bilo brezuspešno. Matere so trepetale za življenje svojih hčera in jih zaklepale v hiše. Sedaj so ga pa vendar ulovili in deli pod ključ. Piše se Peter Kürten, ima 47 let in je po poklicu mizar. Aretacija krvoločne zveri je vzbudila veliko veselje v Düsseldorfu in živo zanimanje v inozemski javnosti.

Rusko letalstvo.

Sovjetska Rusija se na vse načine trudi, da bi si zgradila največje zračno brodogojstvo sveta. Zato so ustanovili društvo za povzdigo letalstva. Društvo šteje že 2 milijona članov. Po vsem ruskem prostranstvu bodo zgradili 5000 letališč; ob severnih obalah pa so ruski vremenoslovci postavili nešteto opazovalnic za vreme. Letalstvo bo tudi velikanskega pomena za daljne sibirskie kraje, ki bodo dobili po zraku zvezo s svetom.

Prava romarica.

Oni dan je v baziliki sv. Petra v Rimu dolgo klečala in molila priprosta kmečka ženica. Ko je odmolila, je stopila k nekemu delavcu in ga pobarala, kod drže stopnice k papežu. Delavec je peljal dobro ženico v žagrad in tam je prišlo na dan, da je ženica pobožna romarica iz daljne Portugalske, ki se je pred tremi meseci dvignila peš preko Španije, južne Francije in Italije v Rim. Po poti je živela od miloščine. Za romarico se je zavzel portugalski poslanik in ji preskrbel hrano in posteljo v Rimu. Domov pa žena noče z vlakom, marveč zopet peš.

Materina nesreča.

Mlada mati je peljala blizu Dunaja 7-mesečnega dojenčka ob Donavi z vozičkom na sprehod. Ker je nekaj pozabila, je skočila v blizu stoječe stanovanje in pustila voziček na obrežju. Ko se je čez nekaj trenutkov vrnila, vozička ni bilo več. Začel se je premikati in zdrknil v reko. Otročiček je zginil v valovju, na suho so potegnili samo prazen voziček.

Stoletnica.

Dne 29. maja je poteklo sto let, odkar se je rodil v Mengšu na Gorenjskem odlični slovenski pisatelj Janez Trdina. Spisal je lepo število knjig, od katerih so nekatere, n. pr. »Bahovi huzarji«, »Bajke in povesti o Gorjancih« pravi biseri slovenskega slovesstva. Dne 1. junija so mu na rojstni hiši v Mengšu slovesno odkrili spominsko ploščo.

Dva stoletnika.

V Kataniji na Siciliji živita dva starčka, ki sta že prekoračila sto let. Prvi, Lenart D'Amico, je te dni obhajal svoj 102. rojstni dan, drugi, Ferdinand Rapisardi, ki ima 101 leto, mu je pa k godu pristrčno čestital.

Strašne številke.

Po poročilih, ki prihajajo s Kitajskega, je tam radi neprestanih državljanskih vojen nastala velika draginja. Silna lakota je pobrala že 200 tisoč otrok. Da bi si kupili živež, so starši prodali 80 tisoč deklet po 2 do 3 dolarje (40—60 lir).

Napad.

Na nemškega poslanika g. Baliganda v Lisaboni, glavnem mestu Portugalske, je bil zadnjo soboto izvršen napad. Nekdo je oddal na njega več revolverjskih strel in ga težko ranil; nekaj ur po napadu je poslanik umrl. Napadalec je duševno bolan nemški mornar. Ko so ga vprašali, zakaj je umoril poslanika, je rekel, da je hotel dokazati, da je pri zdravi pameti.

Strašna groznja.

Poljedelci mesta Mako na Ogrskem, ki pridelajo mnogo grozdja, čebule in breskev, so zaprosili vlado za znižanje železniškega prevoza. Zagrozili so, da se toliko časa, dokler jih vlada ne usliši, v znak protesta ne bodo ne brili in ne strigili.

Ne ure ne dneva....

V bližini Plzna na Češkem so nekateri dečaki brcali žogo, drugi, med njimi tudi dekleta, so jih občudovali. Nepričakovano pa začne padati dež in mladina se zateče pod drevje bližnjega gozdiča. Neurje se pa hujša in udarjati prične strela. Zopet blisk in strela zadene drevo, pod katerim je vedrila večja družba: dva mladeniča in dve mladenki sta obležala mrtvi, več oseb je pa bilo omamljenih in ranjenih.

Ljubezen svoje vrste.

Težak Franc Renner z Grete se je sprl z 22-letno Milko. Ta se je tako ujezila, da je zgrabila za kozarec in ga zagnala Rennerju v glavo. V miru bo dobrih 14 dni, ker se bo moral ta čas France zdraviti.

Mrtvi pišejo.

V Nemčiji je neki obrtnik Weissenberg ustanovil svojo vero. Ker so moderni ljudje za novosti, zlasti če s tem kaj pridobe in nič ne zgube, sila dovtetni, je Weissenberg zbral že pol milijona vernikov. Ta verska ločina ima blizu Berlina krasno svetišče. Izdajajo tudi svoj verski list z naslovom »Der weisse Berg« (bela gora). V listu so članki s podpisi: »prerok Izajija«, »Buda«, »Bismarck«, »Friderik Veliki«, same zgodovinske osebnosti, ki so že zdavna umrle. Te dni je izšel v omenjenem listu sramotilen članek na papeža. Oblastva so Weissenberga zgrabila, ta pa se je izgovarjal, da je tisti članek podpiral »knez Bismarck«. Sodniki se pa za te burke niso zmenili in so novemu mesiji prisodili 1000 mark globe.

Dragocen pes.

Po londonskih ulicah je vse poznalo velikega psa, ki je pobiral — milodare za neko sirotišnico. Na vratu je imel pritrjeno puščico in vanjo so ljudje metali novce. Ta zvesta žival je te dni poginila. V svojem 17 let dolgem življenju je nabrala s puščico — 70.000 lir.

Kako je s politiko.

DRŽAVNI UDAR V ROMUNIJU.

Pretekli teden se je izvršil v romunski državi važen političen prevrat. Bivši prestolonaslednik princ Karol, ki je živel že 5 let v pregnanstvu na Francoskem, se je vrnil nenadoma na letalu v domovino in se dal proglašiti za postavnega vladarja.

Da bodo bravci razumeli pomen dogodka, moramo seči nekoliko v preteklost. Princ Karol, prvorojeni sin pokojnega romunskega kralja Ferdinanda, je delal že v svetovni vojni svojim staršem skrbi. Leta 1918. se je mladenič zagledal v neko krasotico, — gospo Lambrino — in se je z njo civilno oženil v septembru 1918. Oče je bil zelo žalosten in pritiskal na prestolonaslednika, naj pusti žensko, kar se mu je končno tudi posrečilo. Nato je poslal princa na dolgo potovanje v Indijo in na Japonsko. Ko se je Karol v marcu 1921. vrnil domov, se je na željo staršev, posebno matere, poročil z grško princezino Heleno, ki mu je povila sina Mihaela. Toda princ Karol ni bil srečen v zakonu. Zagledal se je zopet v poročeno ženo, neko Magdo Lupescu, ter začel z njo nedovoljeno razmerje. Nastal je nov spor z roditelji in dvorom. Novembra 1925. je šel princ Karol v London zastopat očeta na pogrebnih svečanostih po umrli angleški kraljici Aleksandri in se našel v Parizu z Lupescu. Mesto da bi se vrnil domov, je potoval s svojo prijateljico po Italiji in prispel decembra v Milan. Žalost in ogorčenje kralja Ferdinanda je znala vladajoča liberalna stranka izvrstno izrabiti v svoje namene. Liberalna stranka, ki jo je vodil Jonel ali Ivan Bratianu, je bila odločna nasprotnica prestolonaslednika Karola in se ga je bala. Princ je bil namreč, kar se tiče žensk, lahkomisljen, drugače pa brihten in sposoben človek. Trdil je, da se morajo pod njegovo vladavo razmere v Romuniji temeljito spremeniti. Posebno gorak je bil liberalni stranki, ker je gospodarila nad deželo, kakor da bi bila njena last, in se bogatila na račun kmečkega prebivalstva. Nekateri družine, med njimi družina Bratianu, so se izmenjavale dolga desetletja v vladi, si delile med seboj ministrske službe in izrivale iz vodstva države vsakogar, ki ni spadal v njih ožji krog. Taki sebični, škodljivi politiki je hotel prestolonaslednik narediti konec in iskal zveze z opozicijo. Liberalci niso vedeli, kako bi se ga znebili.

Otrok na prestolu.

Poučeni ljudje trde celo, da so liberalni prvaki namenoma seznanili princa z lepo Magdo Lupescu, da bi ga omamila in spravila pod svojo oblast. In res je Lupescu prestolonaslednika tako omrežila, da ni mogel brez nje živeti. Ko je Karol bival z njo v Italiji, je liberalni načelnik vlade Jonel Bratianu šel nad kralja in mu dokazal, da je razvratno življenje prestolonaslednikovo Romuniji v sramoto, da mora

Karol Lupescu takoj odsloviti ali se pa odpovedati prestolu. V decembru 1925. je prispel v Milan kraljev odposlanec in pozval Karola, naj se nemudoma vrne v Romunijo in loči od Lupescu ali pa podpiše odstop. Raje nego bi se odtrgal od lepotice, se je prestolonaslednik 28. decembra odpovedal pravici na kraljevsko krono in izstopil iz vladarske hiše. Kralj Ferdinand je sklical takoj posvet ministrov in voditeljev strank ter jim predložil prinčevo izjavo. Predsednik Narodne kmetijske stranke dr. Julij Maniu je bil mnenja, da se vlada ne sme prenačljiti in da mora dobro premisliti, preden sprejme prestolonaslednikov odstop. K temu ga je nagibalo tudi rahlo kraljevo zdravje, ki se je čedalje bolj slabšalo. Predlagal je, naj poskuša vlada še enkrat pregovoriti princa, da popusti. Toda vsemogočni Bratianu je silil na takojšnji odstop in tudi prodr. Dne 4. januarja 1926. je romunska narodna skupščina sprejela zakon, s katerim se proglašajo Karlov sin, parletni Mihael, za prestolonaslednika. Princ Karol je izstopil iz vladarske rodbine, dobil nov priimek in ostal z Lupescu v tujini. Vlada ga je obsodila, da se ne sme vsaj 10 let vrniti v Romunijo. Liberalna stranka se je znebila najnevarnejšega protivnika, v njenih vrstah je vladalo pravo zmogoslavlje.

Toda princ Karol je bil kljub svojim napakam in slabostim pri ljudstvu priljubljen, v javnosti so naraščali glasovi, da se mora vrniti v domovino. Da bi potlačil neprijetno gibanje, je Jonel Bratianu zahteval v juliju 1927. od princa novo, še bolj točno odstopno izjavo, nego je bila tista iz leta 1925., a Karol je ni maral podpisati.

Par dni za tem (20. julija 1927.) je kralj Ferdinand umrl. Na prazni prestol so postavili 5 letnega Karlovega sina Mihaela. To je bil najmlajši kralj na svetu. Mesto otroka je prevzel začasno vladarsko oblast regentski svet, sestojč iz 3 oseb: iz otrokovega strica princa Nikole, poglavarja pravoslavne romunske cerkve in predsednika najvišjega sodišča Saraceanu.

Nov položaj je bil liberalni stranki ugoden, zakaj pravi vladar Romunije je postal sedaj Jonel Bratianu. Liberalci so bili prepričani, da bodo vsaj do polnoletnosti kralja Mihaela vladali neomejeno nad državo.

Maniu na krmilu.

Malo časa za Ferdinandom je pa umrl nenadoma tudi Jonel Bratianu, veliki voditelj liberalcev. Vodstvo stranke je prevzel njegov brat Vintila Bratianu, ki pa ni bil duševno niti zdaleka kos pokojniku. Liberalcem je rastel v deželi nevaren tekmeč. Narodna kmetijska (zaranistična) stranka, katere moč je koreninila v bivši ogrski pokrajini Sedmograški, se je začela širiti tudi v staro Romunijo. Njen voditelj Maniu je zdramil doslej zatirane kmetijske množice, jim vlil v srce samozavest in pogum ter razglasil, da morajo v kmetijski državi ukazovati in vladati

kmetje. V deželi je nastalo ljudsko gibanje, kakor ga Romunija še ni videla. Jeseni 1928. je kmetijski val odnesel Vintilo Bratianu in spravil na vrh Maniu.

Nova vlada je razpisala volitve in dobila velikansko večino. To so bile prve resnično svobodne volitve v Romuniji. Ljudstvo je izbralo, kogar je hotelo, običajni pritisk oblasti in orožnikov je prenehal, kakor so pohvalno priznali tudi zastopniki narodnih manjšin. Maniu je uvedel občinsko, okrožno in deželno samoupravo, dal volilno pravico tudi ženskam in uredil državne finance. Medtem ko so liberalci podpirali v prvi vrsti industrijo ter jo zaščitili z visokimi carinami, je Maniu carine znatno znižal ter pustil v deželo cenene tuje industrijske izdelke, ki jih kmetje potrebujejo. Dovolil je tudi, da pride v državo inozemski kapital in ustanovi tu svoja podjetja. Podporo, ki so jo liberalci dajali prej domači industriji, je Maniu naklonil poljedelstvu.

Inozemski opazovalci trde, da ni imela Romunija že pol stoletja tako dobre in poštene vlade. Maniu je napovedal boj neredu in podkupljivosti v javni upravi ter uvedel vanjo evropski duh.

Liberalna stranka je posebno v zadnjih časih vodila proti vladi nadržano srdito borbo. Ker je toliko let vladala v državi, je imela v bogatih krogih in med generali mnogo prijateljev. Njen glavni smoter je bil, da nahajska vojsko na Maniu in proglasi vojaško diktaturo. In res so začeli generali čedalje drznejše dvigati glavo in odrekati vladi poslušnost. Bravcem »Novoga lista« je znano, kako je Maniu odkril še pravočasno vojaško zaroto in udušil v kali vstajo.

V letalu domov.

Edini človek, ki je imel v vojski še večji vpliv nego liberalni prvaki in kateremu bi se generali podvrgli, je bil izgnani princ Karol. Da bi svoje protivnike ukrotil, se je Maniu začel pogajati z bivšim prestolonaslednikom. V Pariz, kjer je Karol bival z Magdo Lupescu, je poslal zaupnike, da ugotove pogoje za vrnitev. Razgovori so bili sicer tajni, a liberalni voditelji so zanje zvedeli in napeli vse sile. Da bi onemogočili Karlov povratek, so dali tiskati celo sramotilne knjige o njegovem zasebnem življenju in jih širili v inozemstvu in v Romuniji. Njih poskus se je pa ponesrečil. Princ Karol se je odločil, da pretrže nedovoljeno razmerje z Magdo Lupescu, se pomiri z družino in posveti življenje svojim vladarskim dolžnostim. Po tem sklepu so se pričele priprave za povratek, o katerih je bila natančno obveščena vojska. Karol se je pripeljal v Romunijo na francoskem letalu Farman, ki ga je vodil zrakoplovec Lalulette. Iz Monakovega v Nemčiji so poslali brzogajsko, da dospe bivši prestolonaslednik v sedmograško mesto Cluj v petek ob 4. popoldne. Poveljnik tamkajšnjega letališča je poslal izgnancu dve letali nasproti. To je bilo zelo umestno, zakaj Karolovo letalo se je med potjo

Trgovci pozor!

Razglednice vaše vasi Vam naredi po izredno nizki ceni Katoliška knjigarna v Gorici, Piazza della Vittoria št. 11. — Zahtevajte brezobvezno ponudbo.

pokvarilo in se je moralo spustiti v žitno polje. V Cluj je prispel torej Karol v romunskem letalu. Ko se je spustil na zemljo, ga je pozdravilo veliko število častnikov in več generalov ter mu obljubilo zvestobo. Karol se je ginjen zahvalil ter odplul nato proti Bukareštu, kamor je došel v polni temi. Da bi znalo, kje ima pristati, je letalo dajalo znamenja z žarometom. Tudi tukaj so se častniki postavili Karolu na razpolago. Na že pripravljenem avtomobilu se je nato odpeljal proti kraljevskemu dvorcu Cotroceni, kjer ga je pričakoval na vhodu brat Nikola. Ob prihodu sta dva polka izkazala bivšemu prestolonasledniku vojaške časti. Brata sta se po tolikih letih ločitve objela in poljubila. Prvo, kar je Karol zahteval, je bilo, da vidi osemletnega sina, kralja Mihaela. Nedolžnemu otroku so pravili, ko je ves čas spraševal po očetu, da je na dolgem potovanju po morju. Srečanje med očetom in sinčkom je bilo ganljivo.

Novi kralj Karol II.

Čim je počil glas, da je Karol na romunskih tleh, se je vlada sestala takoj na posvet, ravnotako so se zbrali tudi voditelji liberalne stranke in sklepali o položaju. V gradu Cotroceni so bila okna vso noč razsvetljena, princ Karol ni zatislil očesa. Neprestano so prihajali in odhajali avtomobili, Karol je sprejel načelnika vlade Maniua, notranjega ministra, načelnika policije in druge veljake. Stražo okoli gradu so podvojili, v Bukareštu so ukrenili vse potrebno, da se ohrani javni red in mir. Tako je minula noč. Meščani so zvedeli šele drugi dan zjutraj, kaj se je zgodilo. Izkazalo se je, da so bile vse varnostne mere nepotrebne, zakaj prestolnice se je polastilo nepopisno navdušenje. Na oknih so se prikazale narodne trobojnice, množice so začele takoj pozdravljati novega kralja. Ker ni liberalni časnik »Victorul« izobesil zastave, je skupina demon-

strantov udrla v uredništvo, izstavila sama trobojnico in nabila na zid lepak z besedami: »Živio kralj Karol II.«

Med tem se je vlada posvetovala, kaj naj ukrene. Nekateri ministri so bili mnenja, da je treba Karola proglasiti takoj za kralja Romunije, drugi so pa menili, naj vstopi Karol za sedaj le v regentski svet. Ker ni bilo enodušnosti, je Maniu z vsemi ministri odstopil. Na njegovo mesto je prišel takoj dosedanji zunanji minister Mironescu, ki je tudi pristaš Narodne kmetske stranke. Nova vlada ima torej isto politično barvo. Prvo delo ministrskega predsednika je bilo, da je predložil nemudoma parlamentu in senatu zakon, s katerim se razveljavi Karolov odstop od 4. januarja 1926. in se bivši prestolonaslednik proglasi za zakonitega vladarja.

Končno glasovanje o predlogu se je vršilo v nedeljo na skupni seji senatorjev in poslancev. Romunska zbornica ni še videla takega navdušenja. Za zakon ni glasovala samo vladna stranka Julija Maniu, temveč tudi socialisti, židovska, nemška, madjarska, ukrajinska in turška manjšina ter opozicijska stranka generala Avarescu. Edina stranka, ki se seje ni udeležila, je bila liberalna. Za zakon je glasovalo 485 senatorjev in poslancev, proti samo eden. S tem je postal princ Karol kralj Romunije. Dosedanjega 8-letnega kralja Mihaela so proglasili za prestolonaslednika.

Prisega na ustavo.

Takoj nato je odrinila proti narodni skupščini dvorna kočija s 6 pari konj, na katerih so jahali rdeče in srebrno oblečeni trobentači. Ob strani kočije je jezdil bivši vojni minister general Cihoski, zadaj pa oddelek kraljeve telesne straže. Novi kralj Karol II. se je vozil v narodno skupščino, da priseže na ustavo. V mestu je zabučal sto in eden topovski strel. Vojaštvo, ki obroblja ulice, ne more

držati ljudstva. Gledalci prederejo vrste in mečejo na kralja cvetje.

V zbornici je Karol pred sv. pisdom in križem in vpricho metropolit izpregovoril te le besede: »Prisegam, da bom spoštoval ustavo in branil nedotakljivost državnega ozemlja. Nato je poljubil evangelij, se pokrižal in podpisal prisego.

Občinstvo je vihtelo z galerije narodne trobojnice, poslanci in senatorji so burno ploskali. Novi kralj je imel tudi nagovor, kjer je rekel, da mu bo prisega sveta. »Z njo se obvežem pred Vsemogočnim, da bom podpiral in ljubil ljudstvo kakor oče. Moje izgnanstvo so povzročile nekatere slabo poučene osebe, ki so hotele prerezati vezi med menoj in ljudstvom. Jaz nisem prišel, da se maščujem. Vsi brez razlike političnega prepričanja, vere ali jezika so vabljeni, da pomagajo pri napredku države.«

S tem je ponudil kralj Karol roko liberalcem, ki jo pa dosedaj še odbijajo. To je edina stranka, na katero se vladar ne more zanašati. Vintila Bratianu je izjavil načelniku vlade Mironescu, da je v vprašanju vladarske hiše nepopustljiv, to se pravi, da novega kralja ne priznava. S tako politiko si liberalci le škodujejo, ker silijo mladega, komaj 36 letnega kralja, da se nasloni popolnoma na Julija Maniu in Narodno kmetsko stranko.

Imenovanje Karola II. pomeni torej veliko zmago vladajoče stranke. Koristno je pa tudi za Romunijo, ki je dobila sedaj resničnega državnega poglavarja in voditelja, kar mora pridelje Romunije le veseliti.

Izgubljeno.

9. t. m. je nekdo izgubil uro in črno pentljo z medaljo in napisom »Brigata toscana« od Ribjega trga v Gorici do »Sovence« v Steverjanu. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v uredništvu »Novega lista«.

Listnica uredništva.

Izjavljamo, da g. Jug Ivan iz Matenje vasi št. 30 ni pisal dopisa v 19. št.

V. J. Križanovska:

KRALJICA HATASU.

Roman iz življenja starih Egipčanov.

Utihnil je. Smrtna bledica je zamenjala prejšnjo rdečico na njegovih licih. Nejta je prestrašena in sočutno zrla v prepadeno obličje mladega moža. Pristopila je k njemu in se dotaknila njegove roke.

»Pridi k sebi, Sargon. Ne jezim se nate, ker si me po silni napravil za svojo nevesto. Sprejemam tvojo ljubezen in ti bom zvesta žena. Ne preganjaj Keniamuna; saj mi je zdaj samo prijatelj in če se mu odpovem, ne izgubim ničesar. Mož, ki ga ljubim iz vse duše, loči od mene nepremostljiv prepad. Ne ti ne nihče nikoli ne zve, kdo je to.«

Glas se ji je tresel, prislonila je glavo na prinčevo rame in se zjokala. Sargon se je zdrznil in vkljub dekličinemu priznanju, da ljubi drugega, so njene solze delovale nanj pomirjevalno. Z neodločno kretnjo jo je objel in se dotaknil njenega čela s svojimi hladnimi, tresočimi se ustnami. Nato sta se vrnili v družbo.

Ko sta prišli s Satati domov in ostali sami, je Sa-

tati prijela deklico za roko in dejala:

»Tvoje obnašanje nasproti Asircu me vznemirja. Njegova blazna strast ti utegne biti v pogubo. Bodi oprezna, Nejta, in ne kaži mu tako odkrito svoje ravnodušnosti. Ta ni kakor Hartatef. Sargon utegne drago vrniti tvojo vrtoglavo. Njegova ljubezen bi se utegnila izpremeniti v sovraštvo in tedaj postane krut s teboj. Zato ga ne draži. Bojim se, da si ga hudo užalila. Ko sta se vrnila z vrta, je imelo njegovo obličje čuden izraz in njegov sovražni pogled, s katerim te je ošinil, me je vznemiril.«

»Prav govoriš, Satati,« je odgovorila Nejta in vzdihnila, »bojim se pa, da prihaja tvoj svet prepozno.«

Nato ji je povedala, kaj se je zgodilo med njo in princem.

»Da, vse to je sila neprijetno in težko popravljivo,« je rekla Satati v skrbeh. »Če bi se pa med teboj in Sargonom zgodilo kaj važnega, mi takoj povej, da opozorim kraljico. Hatasu te ljubi in te ščiti kakor Hatora. Če bo vse vedela, se ti ne more nič žalega zgoditi. Njena močna pomoč te bo spremljala povsod, ker vaju vežejo skrivne vezi. Pa nikomur ne pravi o tem, kar sem ti zdaj povedala.«

Po odhodu gostov je Sargon strašno razburjen sto-

Tvornica cementa v Anhovem.

Kjer so pred vojno rasli krompir, pšenica in koruza, se dviga danes velikansko poslopje s kadečimi se dimniki. To je tvornica cementa v Anhovem ob železniški progi Gorica-Sv. Lucija.

Ob tvornici so zgradili posebno železniško postajo Salona. Prvotno je bila postaja določena le za blagovni promet, sedaj služi tudi osebnemu. Blaga odložijo in naložijo tukaj več kot na vseh ostalih postajah od Gorice do Podbrda skupaj.

Tvornica dobiva surovino za cement z levega brega Soče, do katerega vodi krasen slok most iz železnega betona. Nad njim je napeljana žična prenosilnica za kamenje, opoko, oziroma apneni lapor, ki je glavna sestavina hribovja, segajočega od Kanala, oziroma od Avč do Sv. gore. Tu je torej surovine za stoletja, morda celo za tisočletja! Prenos kamnja bo stal seveda tem več, čim bolj bodo kamnolomi oddaljeni. Če bo kedaj pozneje povpraševanje po cementu bolj živo, se bo mogoče dvignila kaka nova tvornica bliže Kanala ali Sv. gori.

Današnja tvornico so začeli graditi l. 1919. in jo končali 1921. Pozneje so jo izpopolnjevali, dozidavali nova skladišča, stavbe za urade, kolibe in hiše za delavce ter seveda tudi gostilne. Nastala je naselbina, ki je popolnoma postavila v senco nekdanjo vas Anhovo, ležečo nekoliko bolj južno proti Plavem. Anhovo je bilo prej županstvo, danes pa je moralo tudi to čast odstopiti Saloni ob Soči.

Kako izdelujejo cement.

Cement je siv prah, težak kot kamenje, ki ga pozna vsak naš človek.

V narodi najdemo tudi naravne cimente. To je skala, katero zmeljejo, in če zmoliš nato prah z vodo, se zopet strdi v kamen. Taki naravni cimenti se nahajajo v Pozzuoli v južni Italiji (v bližini Neapolja) in drugod po svetu.

Drugi so umetni cimenti. Najbolj

znana sta Roman in Portland. V glavnem sta si oba cementa enaka: napravljena sta iz apnenca in glinastih snovi, predvsem iz opoke, ki pa po sestavini ni vedno enaka. Opoka (apneni lapor) vsebuje enkrat več apnenca, drugič manj, enkrat več, drugič manj glin. Pri izdelovanju cementa morajo zato dodati ene ali druge snovi. Roman (rimski) cement žgejo iz naravnega glinastega laporja in ga potem brez posebnih primesi zmeljejo v prah. Portland cementu dodajo pa navadno sodre (gipsa). Portland cement so začeli izdelovati že začetkom 16. stoletja, to je pred približno 400 leti v Portlandu, malem otoku na južni obali Angleške.

Tudi cement v Anhovem spada v vrsto Portland. Izdelava je v glavnem sledeča:

Na levem bregu Soče kopljejo in rižejo opoko in jo spravijo nato po žični prenosilnici v tvornico. Tu pride opoka najprej v velike peči, ki jih kurijo povečini s premogom iz poljske gornje Šlezije (Gornji Šlask). Opoka se v pečeh žge kot apno. Ko se ohladi in nekoliko umedi, gre v mline. Tik pred mletjem ji dodajo sodre, ki jo dobivajo iz kamnolomov ob reki Tilment (Benečija). Zmleto moko napolnijo nato v vreče po 50 kg. in to je anhovski cement.

Drugi proizvodi.

V Anhovem pa ne izdelujejo samo navadnega Portland cementa, temveč tudi tako imenovani Superportland, ki ga meljejo iz temne opoke in je posebno dober in sorazmerno dražji.

Poleg tega izdelujejo v Anhovem tudi betonske cevi za vodne in druge naprave. Zelo važen izdelek je nadalje eternit in njemu podobni, tako imenovani salonit. Eternit služi za pokrievanje streh. Da plošče v slučaju požara ne zgore, jim je primešan azbest, to je kamen, ki ima svili podobne nezgorljive nitke. Eternit bi v slučaju požara ne smel niti pokati.

V tvornici izdelujejo tudi kopalne kadi in druge posode, nadalje umetni marmor, ki ni nič drugega nego umetno barvana betonska plošča z vložnimi koščki marmorja.

Delavske razmere.

Lani je bilo zaposlenih v tvornici okoli 800 ljudi, danes jih je komaj polovica. Od teh 60 do 70 koplje opoko na levem bregu Soče, ostali so v tvornici. Pri podjetju je tudi par zidarjev. Približno polovica delavstva je iz bližnje okolice, to je iz Anhovega, Deskel, Morskega, Plavi, Kanala, Boudreža, Avč itd., ostali so iz notranjosti, predvsem iz Furlanije.

Delavske plače so urejene s posebno kolektivno pogodbo med sindikati in lastniki in znašajo v splošnem 1.65 do 2.30 lir na uro. Kdor ima v bližini lastno hišo in kos zemljišča, izhaja precej dobro; slabše je za tiste, ki morajo plačati stanovanje in kupiti vso hrano. Dobro pa je, da najdejo pri tvornici stanovanje in skupno kuhinjo.

Razvoj podjetja.

Iz prvotnih, skromnih začetkov se je razvila velikanska tvornica, ki izdelava lahko nekaj milijonov kvintalov cementa in drugih izdelkov na leto. Radi obilne surovine se obrat lahko poveča do poljubne višine.

Tvornica čuti danes krizo, ki vlada nad vso stavbno obrtjo. Poleg tega je treba upoštevati, da se izdelava v Italiji mnogo več cementa, nego ga država more porabiti. Blago mora iskati pot v inozemstvo. Tako ima cement iz Anhovega svoje trge tudi na Japonskem, v Indiji, v Egiptu, v Južni Ameriki, v Kanadi in drugod. Tu se bori anhovski cement s konkurenco izbornega jugoslovanskega cementa iz Dalmacije (Split) in s cimenti iz notranjosti Italije, predvsem s prvovrstnim iz pokrajine Bergamo.

Skoraj vsa podjetja cementa v Italiji so združena v tako zvane kartele. Tako so tudi vse tvornice v treh Benečijah združene v poseben kartel s sedežem v Padovi, kjer je osrednji

pil v svojo sobo. Kakor tiger v kletki se je izprehajal po sobi. Kako strašno neprijetno se je končal ta dan! Prizdobil je roko mlade deklice, ne pa njenega srca. In njega, tako ponosnega, ki se je posmehoval ljubezni in ženskam, je odbila deklica, ki jo je strastno ljubil! Ko se je spomnil, kako predrzno mu je prepovedala dati duška svojim čuvstvom, kako se je odtrgala od njega in se ubranila njegovih poljubov, mu je prevzela srce maščevalnost. Vse je vrelo v njem. Tisoč načrtov mu je švigalo po glavi. Hotel je na vsak način, da ga mora vzljubiti.

Medtem je Hartatef, ločen od sveta, živel v svojem podzemeljskem skrivališču. Samo ponoči je hodil ven, da se ob nilskem obrežju nadiha svežega zraku. Vsi čuti so mu otopleli. Težko in nezdravo ozračje, v katerem je živel, je pogubno vplivalo na njegove živce in zdravje. Ganofera mu je povedala, da ga še vedno iščejo, zamolčala pa mu je, da je mumija starega Mene odkupljena in da se je Nejta zaročila s Sargonom.

Ko je Smenkara slišal, da ga kliče Semnu k sebi, je skoraj omedlel. Ko je pa zvedel, da gre za odkup mumijske, se je pomiril. Toda Semnuove besede, da bodo pazili nanj in da ga pri prvem zlem činu pošljejo v kamnolome, so težko padle na srce starega oderuha.

Neke noči, kakih petnajst dni po zadnjih dogodkih,

je nekdo potrkal na oderuhova vrata. Ko se je Smenkara obotavljal odpreti, je prišlec rekel z ukazovalnim glasom: »Odpri, sicer se ti bo slabo godilo.« Tujec je bil tako skrbno zavil v temen plašč in pokrit s kapuco, da ga ni bilo mogoče spoznati. Bil je sam, zato mu je Smenkara odprl. Ko je tujec odgnil plašč, se je pojavila dolga bela tunika in obrita žrečeva glava.

»Ravseneb!« je vzkliknil Smenkara z odprtimi usti ter stopil nazaj kakor pred prikaznijo. Nato je pokleknil in poljubil zemljo.

»Bogovi naj te blagoslovijo in Bog čuvaj vsak tvoj korak, veliki Amonov služabnik! Povej mi, kaj te je privedlo pod mojo skromno streho.«

»Vstani,« je rekel žrec, »in pelji me v sobo, kjer se bova lahko pogovorila tako, da naju ne bo nihče slišal.«

Oderuh je vstal in odvedel Ravseneba v sosedno sobo, kjer ga je sprejela Ganofera z vsemi častmi.

»Pelji me h Hartatefu, ki je tukaj skrit. Moram govoriti z njim.« je rekel žrec kratko. Bleda in prestrašena zakonca sta hotela ugovarjati, toda žrec ju je ostro pogledal in dejal:

»Ne lažita! Hartatefa so videli. Vsako noč se izprehaja ob Nilu, skrivajoč se na starih zapuščenih stopnicah tujskega mestnega krila. Lahko bi ga bilo prijeti.

razprodajni urad. Kdor hoče danes kupiti cement, se mora obrniti na ta urad, ki izroči nato naročilo tej ali oni večlanjeni tvornici. Take velike zveze

cementnih tvornic in podjetij so dobre, ker dobe laže zveze v inozemstvu in izločujejo konkurenco med tovarnamami v notranjosti države.

Okno v svet.

Med Mehiko in sv. stolico.

Pred nekaj dnevi sta predsednik mehikanske vlade in zastopnik sv. očeta podpisala sporazum ali konkordat. Ostri spori, ki so tirjali mnogo mučeniške krvi, so s tem končani. Cerkev je zadobila prejšnjo svobodo.

Masarykova izjava.

V Pragi so ustanovili društvo za proučevanje manjšinskega vprašanja, ki ima tudi svoje glasilo »Narodnostni Obzor«. List je prinesel na uvodnem mestu zanimive besede predsednika češko-slovaške republike Tomaža Masaryka. »Naloga večinskega naroda« — pravi Masaryk — »je, da razmerje narodnih manjšin do sebe in do države razumno uredi. Ne čakati, kaj bodo manjšine podvzele, kaj bodo zahtevale in kako bodo vpile! Pravic ne smemo dati manjšinam po tem, kar glasno zahtevajo, temveč moramo razmere pravično proučiti in priti samostojno do programa, ki naj uredi položaj manjšin v državi. Tak program moramo izvesti prostovoljno kot dolžnost do sebe in do države in ne samo kot dolžnost do narodne manjšine, ki se je stvar tiče. Večkrat sem že opozoril, da bi bilo potrebno podrobno proučiti, kako se je narodno vprašanje rešilo drugje, na primer v Švici, Belgiji in tako dalje. Proučevati bi morali, se razume, samo zato, da spoznamo razne rešitve, a ne da enostavno presadimo k nam tuje primere. Vprašanje narodnih manjšin je namreč radi zgodovinskih, plemenskih, gospodarskih in drugih razmer v vsaki državi drugačno. Mi se moramo potruditi, da ustvarimo posebno češko-slovaško rešitev narodno-manjšinskega vprašanja. Če pa hočejo državniki to vprašanje srečno rešiti, morajo imeti pri roki obširne podat-

ke, morajo imeti pregled čez razne načine reševanja in dobro poznati gospodarski in kulturni položaj narodnih manjšin. Naloga novega društva je, da ta material nepristransko in pravično zbira in proučuje.

Grandi na Poljskem.

Zunanji minister Grandi je dospel v ponedeljek na Poljsko, da vrne nedavni obisk poljskega zunanjega ministra Zaleskega v Rimu. Grandija so sprejeli z velikimi častmi in mu dali najvišje poljsko odlikovanje, red Belega orla. Med slovesno pojedino je Zaleski vstal ter napil stoletnemu poljsko-italijanskemu prijateljstvu. Poljska dežela — je rekel — nosi na sebi pečat italijanske omike in velik je bil italijanski vpliv na poljsko narodno

dušo. Italija, mati latinske omike, je našla vedno in najde tudi danes na Poljskem odprta ušesa in odobravanje. Poljski in italijanski narod sta imela vselej razumevanje za obojestranske narodne in teritorialne zahteve, kajti te so se držale vedno v mejah pravičnosti in se niso dotikale pravic drugih. Zaleski je ob sklepu napil kralju in Mussoliniju ter želel Italiji slavno bodočnost.

Grandi se je zahvalil in rekel, da prinaša Poljakom pozdrav svojega voditelja Benita Mussolinija. »Naše prijateljstvo« — je dejal — »ne sloni samo na tem, da med našima deželama ni nobenega nasprotja, temveč tudi v prirojenem čutu za pravičnost, ki smo ga skupno podedovali od velike matere prava (Italije). Poljska in Italija imata pred seboj obsežno polje nesebičnega sodelovanja pri utrditvi in pomirjenju Evrope.« H koncu je napil predsedniku republike, maršalu Pilsudskemu, Zaleskemu in Poljski.

Grandi je obiskal drugi dan maršala Pilsudskega in imel z njim dolg politični razgovor.

Kaj nam pišejo z dežele?

Iz tržaške okolice.

Škedenj. — (Nova maša.) — Prihodnjo nedeljo 15. t. m. bo bral tukaj novo sv. mašo č. g. Placid Sancin — Mežnarjev iz dobro znane škedenjske družine. Dan poprej ga bo v domači cerkvi slovesno posvetil v mašnika tržaški škof. Vsa vas in okolica se pripravljajo na to slavnost, posebno ker je g. Placid prvi duhoven Škedenjc. Za to priliko se bo v nedeljo proizvajala nova maša našega domačega skladatelja g. Alojzija Sancina-Čemote. Mešani pevski zbor 60 glasov in popoln orkester 30 oseb uči in vodi g. Rudolf Sancin-Čemot, skladatelj sam. Zdi se, da bo za ta dan cerkev desetkrat premajhna. Novomašniku kličemo: »Blagoslovljena Tvoja pota!«

Umrli je mož, padel je hrast. Vaneta Kudriča ni več, delavca na gospodarskem in kulturnem polju. Od 72 let življenja, jih je 50 porabil za »Vele-silo«, »Gospodarsko društvo« in za »Dvorano«, središče prejšnjega kulturnega življenja v Škedenju. Ohranite zvest spomin Ivanu Godini-Kudriču! N. p. v m.!

Iz idrijskega kotla in okolice.

Nova maša. — Po osmih letih bomo imeli v nedeljo 15. t. m. ob 10. uri zopet slavnost nove sv. maše. Daroval jo bo č. g. Srečko Rejic, ki je tik pred tem veličastnim dogodkom moral prenesti že bridko preizkušnjo — smrt predobrega očeta.

Naznanilo. — Vsem častilcem sv. Antona doma in v okolici se na-

Toda mi nočemo Hartatofove smrti. Takoj me popelji k njemu!»

Smenkara in njegova žena nista več ugovarjala. Peljala sta ga v skrito sobo. Na hodniku pod kamenitimi stopnicami je rekel Ravsenb:

»Daj mi svetiljko in pojdi nazaj, dokler se ne vrnem ali te ne pokličem.«

»Gospod bo utegnil misliti, da je izgubljen, in ima pri sebi orožje. Dovolj, da ga opozorim,« je rekel oderuh.

»Dobro, pojdi! Povej mu, da bi neki človek rad z njim govoril,« je odgovoril žrec.

Ko je Hartatef spoznal Ravseneba, je strašno prebledel in skočil z ležišča.

»Ne boj se, ne prihajam kot sovražnik,« je dejal žrec, sedel ter namignil oderuhu, naj se odstrani. »Dasi smo vedeli, kje se skrivaš, te vendar nismo hoteli prijeti. V zadnjem času smo zvedeli mnogo novega, a tempelj ne potrebuje tvoje smrti, ampak tvoje pomoči. Tvoj zločin bi bil grozen, če bi se bil porodil v tvoji duši. Mi pa imamo utemeljeno domnevo, da si delal pod vplivom drugih oseb, ki so imele pri tem svoje temne namene. Ali ni bila Abrakro, ki te je zapeljala v to?«

»Da, obljubila mi je vsemogočno pijačo,« je rekel mladi mož in zardel do ušes.

Žrec se je zasmel.

»Abrakro je iz plemena Hititov. Kaj so njej egiptovski bogovi? Pač pa je vdana kraljici, ki je naklonjena tem nečistim ljudem. Ta je hotela napraviti čarobno pijačo, s katero bi uničila mladega Tutmesa. Toda bogovi vidijo resnico in ti odpuščajo. Dovolj si kaznovan s tem, da si izgubil svoje stališče v družbi in imetje. Večji del tvojega premoženja pa je prejela v dar ta skrivnostna Menova hčerka Nejta, ki se je zaročila s Sargonom, ujetim Hititom, in kateremu izkazuje kraljica take časti, kakor bi bil pravi egiptovski princ.«

Kakor ranjena zver je Hartatef poskočil z mesta, se s hripavim stokanjem opotekel ter se oprijel zidu. Nejta — Sargonova nevesta! Njegovo premoženje v rokah tekmečevih! Strašno!... Stisnil je pesti. Peklensko ljubo-sumje in brezumen bes sta ga pekla v srce kakor razbeljeno železo.

Žrec je z zadovoljnim pogledom zasledoval nesrečnežev notranji boj. Vedel je, da bo užaljena ljubezen napravila iz mladega moža poslušno orodje v njegovih rokah, zato je molče čakal. Končno je Hartatef pristopil k mizi.

»Razen svojega življenja ne morem dati Amonu in maščevanju ničesar,« je rekel in šel z roko preko las.

Kaj se sliši po svetu.

Gandhi in Radecki.

Znano je, da je Gaddhijeva vstaja v Indiji pričela z bojkotom soli. Vsak naj si sam zajme soli ob morski obali in naj ne plača davka. Podoben način borbe proti gospodarjem dežele so začeli Italijani l. 1848. Takrat je bila Lombardija pod Avstrijo. Maršal Radecki, tedanji lombardski podkralj, je hotel napolniti državne blagajne in je ukazal povišati cene tobaku. Ob enem je dal nabiti lepake, naj ljudje kar moč dosti kade. Italijanski rodo ljubi so pa dali tajno navodilo, naj si noben pošten Italijan ne zapali avstrijske cigarete. Kakor nočejo danes Indijci angleške soli, tako takrat niso hoteli avstrijskih cigaret, hoteč cesarsko kaso prikrajšati.

Ker ni šlo drugače, je »oče« Radecki, sam hud fajfar, ukazal, naj pa vojaštvo po ulicah kar moč na debelo kadi. Zato je prišlo do vsakodnevnih pretefov med kadečim vojaštvom in zdržnimi civilisti. Iz teh malenkostnih pobojev se je razvila velika pobuna, ki je cesarskega orla izrinila iz Lombardije.

Evropski jeziki.

Po najnovejših računih govorijo Evropci 120 različnih jezikov; 81 milijonov jih govori nemško. Nemščina je torej v Evropi najbolj razširjena. Za njo pride ruščina, ki jo rabi 70 milijonov Evropevcov, potem angleščina, ki jo govori 47 milijonov. Za angleščino je italijanščina, katere se poslužuje 40 milijonov 807 tisoč ljudi. Brž nato sledi francoščina s 40 milijoni.

Človek od jutri.

Ameriški antropolog (učenjak, ki se bavi z razvojem človeka) dr. Har-
dick pravi, kakšen bo človek v bodočnosti: nos bo večji, oči bodo bolj udre-
te, usta bolj majhna, brada večja; čre-
pinja bo večja in bo notri več mož-
gan; glava, ki bo imela obliko hruške,
bo čepela na močnem vratu. Las ne
bomo imeli, pač pa bolj junaške brke;
ljudje bodo govorili s piskajočim gla-
som. Glavne bolezni bodo na želodcu
in na živcih. — No, prav lepi pač ne
bodo ti naši potomci. Vse kaže, da
ima ameriški učenjak že danes veliko
hruško na močnem vratu.

Najmanjše kraljestvo.

Anglija nima letos opravka le z Gandhijem v Indiji. Ob temelje cesar-
stva buta tudi kralj Lundy. Kje pa
je to, boste po vsej pravici vprašali.
Lundy je 5 kilometrov dolg in 2 kilo-
metra širok skalnat otok v bristol-
skem zalivu v južni Angliji. Od obale
je otok oddaljen 25 kilometrov, dobri
dve uri vožnje. Pristana ni na otoku
nikakega; po vrveh potegnejo došleca
na otok. Vseh prebivalcev na otoku
je 12. Poleg te dvanajstovice živi na
otoku še velikansko število papig, po-
dobnih galebom. Te papige so na oto-
ku »narodna žival«. Imajo jih natiska-
ne na znamkah, ki pa veljajo le na
otoku, in vtisnjene na denarju. »Kra-
ljestvo« Lundy ima namreč lastne
znamke in tudi svoj denar. Kraljestvo

je postalo na prav čuden način. Pred
par leti je kupil otok neki bogataš
Harman. Vlada ga je priznala kot gu-
vernerja na otoku. Mož pa se je neke-
ga dne kar sam oklical za »kralja na
Lundyju« in ker ni londonska vlada
nič ugovarjala, je pri tem ostalo.

Harman ni svojim podložnikom na-
ložil nič davka. Le od potnikov, ki
prihajajo ob praznikih zijat otok,
»kralja« in podložnike, pobira visoko
pristojbino. Sicer so pa prebivalci
kamnarji, ker je na otoku bogat kam-
nolom, znan že starim Feničanom.

Zdaj grozi temu najmanjšemu kra-
ljestvu sveta konec. Londonski držav-
ni pravdnik je namreč začel preisko-
vati, kako je otok Lundy pravzaprav
postal kraljestvo in odkdaj ima kralj
Harman pravico kovati denar in imeti
lastne znamke. Toda kralj z Lundyja
je ponosen mož in noče pred angleške
sodnike.

Ne ve se še, ali bo spor med svetov-
nim angleškim cesarstvom in trinajst-
glavim kraljestvom končal z vojno ali
z mirno poravnavo.

Bogatije Habsburženov.

Ob polomu so države naslednice
zaplenile odstavljenim Habsburža-
nom vse premoženje. Tedaj se je šele
izkazalo, kakšna bogastva so Habs-
buržani v teku stoletij nakopičili v
svojih rokah. Največ premoženja so
imeli v sedanji avstrijski republiki.
Saj je bil tukaj starodavni sedež nji-
hove družine in središče njihovih
državnih in zasebnih koristi. Če bi se
mogle te vrednote prodati za denar,
ki so ga Habsburžani v teku stoletij
zanje potrosili, bi bila Avstrija reše-
na vseh finančnih skrbi sedanjosti in
bodočnosti.

Sem spadajo cesarski dvorci na
Dunaju in v okolici, v Inomostu in Sol-
nogradu, cela vrsta gradov in velepo-
sestev, palač, vrtov, gozdov za lov in
tako dalje. Takih sijajnih stavb in
imetij so naštel v Avstriji 30. Od teh
nepremičnin je dunajska vlada pusti-
la cesarici Citi samo dve: vilo War-
holz v Reichenau s 164 tisoč štirjaških
metrov zemljišča in grad Feistritz na
Štajerskem, ki šteje 86 tisoč metrov
zemlje. Bivša cesarica je še danes
lastnica teh posestev.

Poleg gradov in dvorcev je pred-
stavljala veliko bogastvo tudi opre-
ma, večkrat mnogo dražja nego
poslopja sama. Habsburžani so imeli
dragocene zbirke stenskih preprog,
dragih kamnov, egiptovskih, rimskih
in grških starin, svetovno znane zbir-
ke slik, starih novcev, orožja, števil-
ne knjižnice in tako dalje. Najzna-
menitejša je bila dvorna zakladnica
na Dunaju, ki si jo občinstvo danes
lahko ogleda. V njej vidiš cesarske
in kraljevske plašče, žezla, krono,
meče, vse posuto z velikimi, nepre-
cenljivimi biseri.

Gotovina.

Ko so Habsburžani zbežali, so za-
pustili tudi mnogo denarja in vred-

nostnih papirjev. Njih veljava je zna-
šala leta 1919. približno 100 milijonov
zlatih kron. Razen tega je spravil ce-
sar Karel l. novembra 1918. v Švico 28
milijonov kron, s seboj je vzel pozne-
je tudi družinske dragocenosti, kakor
prstane, zapestnice, ogrlice in slično
v vrednosti 10 milijonov. Toda Karel
je z rešenim denarjem v izgnanstvu
slabo gospodaril. Prišel je kmalu v
finančne stiske, tako da je moral pro-
dati tudi družinsko nakitje. Mnogo
denarja so potrosili tudi njegovi so-
rodniki, zakaj poleg žene in otrok je
moral vzdrževati tudi svojo mater
Marijo Jožefo, brata Maksa z ženo in
sinom, nadalje strica Petra Ferdinan-
da s soprogo in 4 otroci in staro ma-
ter Marijo Terezijo.

Premoženje, ki ga je avstrijska re-
publika vzela Habsburžanom, so upo-
rabili v korist vojnih sirot, vdov in
pohablencev, to se pravi ljudi, ki so
v vojni zgubili zdravje ali reditelja.
To je bilo pravično, zakaj cesarski
ljudje so ostali med vojno vsi zdravi
in niso poznali ne pomanjkanja in ne
trpljenja.

Še strožji zakon kakor Avstrija je
izdala češko-slovaška republika. Čehi
so zaplenili vse habsburško premo-
ženje brez izjeme in ga proglasili za
državno last. Habsburžani so imeli na
Češkem nič manj ko 20 silnih velepo-
sestev z gradovi in pristavami, nad-
vojvoda Friderik tudi veliko tovarno.
Državna last so postali sedanji dvo-
rec predsednika Masaryka Hradčani,
građ Karlov Tyn, Toskanska palača
in konjarna v Kladrubu.

Ravno take bogatije so imeli
Habsburžani na Ogrskem. Začetkoma
so jih Madjari zaplenili, danes so jim
pa vse vrnili.

Posestva so imeli Habsburžani tudi
na Poljskem in na današnjem ozemlju
Jugoslavije. V Italiji so zgubili građ
Miramar, konjarni v Lipici in Pre-
stanku, rimska vlada jim je zaplenila
Villo d' Este pri Rimu ter građ in ve-
leposestvo Cattajo pri Padovi.

Vse to nepopisno bogastvo se je na-
gromadilo v teku stoletjih, in sicer iz
davkov in naporov podložnega ljud-
stva.

Pisma izseljencev.

Buenos Aires. — Dne 3. maja t. l.
se je poročil naš rojak g. Anton Ku-
rinčič z g.čno Anico Miklavičev. Oba
sta iz Iderskega pri Kobaridu. Pri le-
pem zabavnem večeru smo se vsi pod-
pisani spomnili naših dragih doma ter
pošiljamo pozdrave staršem, bratom,
sestram, fantom, dekletom, uredniš-
tvu in č. g. Filipu. Anton Kurinčič,
Anica Kurinčič, Franc in Lucka Ku-
rinčič, Alojzij Kurinčič, Lojza Frat-
nik, Jožef Šavli, Ignac Uršič, Franc
Uršič, Franc Kurinčič, Idrsko pri Ko-
baridu, Franc Volarič, Svino, Franc
Trebše, Srpenica, Sancin Hektor in
Elvira Godina, Škedenj, Perinčič
Franc, Janko Uršič, Adolf Kurinčič,
Karmela Mihelič, Rudolf Škalin, Ko-
barid, Franc Sivec, Vrsno.

Glasba.

Nova latinska maša.

Vinko Vodopivec: Missa in honorem S. Theresiae a Jesu Infante za štiriglasen mešan zbor (posvečena prevz. knezo-nadškofu goriškemu.) Izdal skladatelj, razprodaja »Katoliška knjigarna« v Gorici. Cena partituri Lir 7—, posamezni glasovi Lir 1.60. Veliko je bilo povpraševanje naših cerkvenih pevskih zborov po maši, ki naj bi bila pisana v bolj lahkem slogu, melodična, kratka, a pestra, da človeka dvigne. Tako nam je zapel naš znani Vinko Vodopivec. Maša teče gladko, lepo in se neprisiljeno preleva iz kombinacije v kombinacijo. Zbor jo bo z lahkoto pel, ker se glasovi skozi in skozi menjajo, počivajo, nastopajo posamezno in zadone zelo lepo skupno. Mašo je treba prav dobro in pridno naštudirati, potem pride šele do lepega učinka. Priljubila se bo na mah pevcem in poslušalcem, saj nam jo je zapel naš Vinko, ki razpolaga z neizčrpnimi zakladi melodije. Njemu naj gredo čestitke vseh ljubiteljev glasbe!

V Lurd.

V dneh od 12. do 17., oziroma 19. julija t. l. bo zopet veliko romanje k čudodelni Materi božji v Lurd. Romarji se bodo peljali s posebnimi vlaki; eden bo vozil bolnike. Zbirališče bo Genova, odkoder se odpelje vlak 12. julija. Kdor hoče obiskati samo Lurd, se bo po tridnevnem bivanju v Lurdu 17. jul. vrnil v Genovo. Kdor si bo hotel ogledati še južno Francijo, se bo 19. jul. vrnil v Turin. Natančnejša pojasnila daje g. J. Velci, stolni vikar, Gorica, Trg sv. Hilarija (Corte S. Ilario).

Gospodarstvo.

Trg kmečkih pridelkov.

Trst, 10. junija.

Krompir novi 60.

Zelenjad: radič 80 do 100, za kuhanje 60, mladi 160, solata 120 do 160, solatica 160 do 180, zelje 80 do 100, špinača 120, nemška 200, grah 80 do 100, blitva 80 do 100, rdeča pesa 60 do 80, kolerabe 80 do 100, fižol v stročju 160, domači 240 do 300, bučice 140 do 180, kumare 300, domače 400.

Sadje: črešnje 280, 300 do 350, jagode 12 do 14, debele vrtnice 5 do 6.

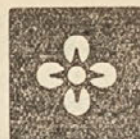
Na trgu je malo blaga, o izvozu ni govora.

Gorica, 11. junija.

Sadje: črešnje divjake (kozanke) 350 do 380, bele 220 do 240, čuferce 250 do 280, ribes 300, prve breskve (par kg z Vogerskega) 550. Na trgu so tudi prve marelice, a iz notranjosti. Dnevno je na trgu 350 do 400 kvintahov črešenj, največ iz Brd. Črešnje gredo v Avstrijo, malo v Jugoslavijo in na Češko; za zveplarje so predrage.

Zelenjad: grah 60 do 70, šparglji 200 do 220, kolerabe 50 do 60, vrzote pomladne 40, zobčate 80 do 100, fižol v stročju 180 do 200 (še včeraj po 300

! Domače branje

Opozarjamo vse POŠTENE naročnike, ki so prejeli 1. snopič, NAJ ČIM PREJE PORAVNAJO TISTO SKROMNO NAROČNINO!! — Nekaj izvodov je še na razpolago!

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dobrega in ljubega očeta

Franca Rejica

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so tolažili našega dobrega očeta v težki in dolgi bolezni. Posebna zahvala č. g. kaplanu Budinu, ki ga je v bolezni tolažil in lepo pripravil na pot v večnost. Vsem sorodnikom, tovarišem, znancem, ki so spremili očeta k večnemu počitku iskrena hvala. Prisrčna hvala pevskega zboru in cerkveni godbi za žalostinke med potjo, v cerkvi in na grobu.

Idrija, 8. junija 1930.

Zalujoča družina Rejic.

Z žalostnim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moja nepozabna, draga žena

Antonija Živic, roj. Mahnič

v nedeljo dne 1. junija ob 11. in pol uri zvečer previdena s tolažili sv. vere po kratki, a mučni bolezni izdihnila svojo blago dušo.

Rudolf Živic, soprog; Frančiška, mati; Anton, tast; Ivan in Karel, brata; Matilda, Kristina, Ana, svakinje.

ZAHVALA.

V dneh moje neizmerne žalosti ob izgubi najdražje ženke

ANTONIJE

sem prejel toliko dokazov sočutja, da se vsem ne morem posebej zahvaliti. Izrekam torej na tem mestu iskreno in hvaležno zahvalo gg. zdravnikom dr. ju D'Este in dr. ju Addobattiju, preč. duhovščini: g. župniku Kjudru za vodstvo pogreba in ganljivi nagrobni govor, preč. g. dr. ju Požarju za tolažilne obiske in asistenco, g. kons. svet. Henriku Šoncu in g. vikarju Filipu Abramcu za asistenco, g. županu in njegovi soprog, zastopnikom županstva, šole in varnostnega oblastva, pevcem za žalostinke in vsem blagim darovateljem cvetja. Hvala slednjič vsem dobrim dušam, ki so pokojnici stregle v bolezni in prihitele od blizu in daleč kropit in spremiti na zadnji poti ali kakorkoli izkazale pokojnici zadnjo čast ter meni lajšale bolelost. — Vsem Bog stotero poplačaj!

Skopo, dne 7. junija 1930.

Živic Rudolf.

„Cassa Rurale di prestiti e depositi“, prej „Gospodarsko društvo“ v Škednju pri Trstu naznanja smrt svojega dolgoletnega in zaslužnega predsednika

Godine Ivana Kudriča.

Škedenj pri Trstu, dne 10. junija 1930.

ZAHVALA

vsem znancem, prijateljem in sorodnikom, ki so nam prišli na pomoč v času bolezni in ob smrti naše preblage matere — babice

Frančiške Brišarjeve.

Posebna zahvala pa še čast. g. župnemu upravitelju za tolažila v zadnji uri, požrtvovalnim strežnicam, domačemu in bukovskemu pevskega zboru za pretresljive žalostinke, darovalcem lepega cvetja in mnogoštevilnim spremljevalcem na zadnji poti.

Grahovo ob Bači, 10. junija 1930.

Družini: Brišar - Močnik.

Potrti sporočamo vsem prijateljem in znancem, da je umrla po dolgi in mučni bolezni naša preljuba mama

Marija Gomišček, roj. Boltar.

Vencelj, Albert, Franc, Anton, sinovi; Marija, mati.

ZAHVALA.

Najtopleje se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali ob dolgi bolezni naše preljube

MAMICE

in prihitele, da jo spremijo na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, g. zdravniku dr. ju Francu Marušiču, gospej Mariji Jugovi in Mariji Gravnarjevi, ki so skozi dolge mesece stregle pokojni bolnici. Bog bodi vsem plačnik!

Solkan, 11. junija 1930.

znanja, da bo v nedeljo 15. t. m. slovesno opravilo pri sv. Antonu ob osmi uri zjutraj in ne ob desetih kot druga leta. Sprememba je nastala radi nove sv. maše.

O d l i k o v a n j e. — »Novi list« je lani poročal, s kakim junaštvom je šel Anton Čuk reševati dva v Idriji se potaplajoča vojaka. Za ta čin je bil na praznik ustave odlikovan z zaslužno kolajno.

O s e b n a v e s t. — Rudn. zdravnik g. dr. R. Schemitz se je po enoletni odsotnosti vrnil in zopet redno uraduje. Dopust je uporabil za nadaljne študije o pljučnih boleznih.

P o t r e b n o d e l o. — Na Leopoldovem predmestju so te dni pričeli s pripravljalnimi deli pri novi delavski hiši, ki jo bo zgradil rudnik. Pametno, saj manjka stanovanj in zaslužka!

N o v i g r o b o v i. — Umrli so: Ana Breitenbergerjeva, rudarjeva žena, stara 42 let, 52-letna Frančiška Črničgojeva, bivša gostilničarka na Razpotju in 75-letni vp. rudar in posestnik Franc Reje, oče novomašnika č. g. Feliksa. Dočakati sinovo prvo sv. daritev je bila edina vroča želja blagega pokojnika, toda »človek obrača, Bog obrne«. Vsem umrlim večni pokoj!

S p. Kanomlja. — (T a t v i n a.) — Na vnebohod ponoči so se pojavili pri tuk. gostilničarju Ivanu Petriču uzmoviči ter odnesli mesa, tobaka in denarja v skupni vrednosti 1700 lir.

S p. Idrija. — (N e s r e č e.) — Franc Kenda, p. d. Hladnik, v Otušju je v petek pripeljal k lesnemu skladišču v bližini elektr. centrale nekaj lesa. Ko je razkladal voz, je pridirjalo mimo motorno kolo, da so se konji splašili in gospodarja, ki ni bil na to pripravljen, potegnili za seboj in ga vlekli kakih 10 metrov. Zadobil je hude udarce na glavi in si spahnil roko. — Žagar na Čarjevi žagi Makuc Justin s Stopnika se je pri razkladanju hlodov težko ponesrečil. Več hlodov se je nanj zvalilo in ga močno pretisnilo in ranilo. Oba sta bila prepeljana v idr. bolnišnico.

Masore. — V vrheh je umrl Jožef Eržen, star 65 let. N. m. v p.!

Godovič. — Dne 25. m. m. smo imeli lep domač praznik. Praznovali smo farnege patrona in celodnevno česčenje sv. R. T. Slovesni govor je imel preč. g. Osvald iz Idrije, obiskalo nas je pa še več okoliških gospodov. Bil je res lep dan za našo župnijo.

Amerika. — Tu se je poročila posestnica Antonija Škvarčeva, ki je vzela v zakon Hermana Carla. Obilo sreče!

Iz Istre.

Truške. — (P l e s m e s t o m a š e.) — Na binkoštno nedeljo smo imeli v Truškah ples namesto maše. Imeli smo ob sedmi le tiho mašo, ob deseti pa nič. Polovica faranov je bila torej zastran plesa brez maše. Sramota za plesavce, ki nam še mašo kradejo.

Kubed. — (B i r m a.) — 5. junija smo imeli sv. birmo. Prevzvišenemu smo priredili prav lep sprejem. V imenu birmancev je nagovorila škofa mala deklica. Birmancev je bilo okoli 200. Pohvaliti moramo birmanke in botrice, da so bile dostojno oblečene. Malo manj potratnosti bi pa bilo vseeno na mestu.

Glem pri Kopru. — (O p o m i n.) — Iz naše vasi se ni še nič bralo v »Novem listu«. Pa se danes oglašamo. Pohvaliti se ravno ne smemo, ker se nas je vseh prijela strašna bolezen, da nismo z dosedanjimi mejniki na polju zadovoljni. Nekateri so jih začeli kar samovoljno premikati. Tudi steze so začeli nekateri zapirati. Vse to rodi krege in pretepe, zavist in sovraštvo. Ljudje božji, kam gremo?

Gračiče pri Kubedu. — Odkar izhaja »Novi list«, se še nismo oglasili. Zato pa danes prosimo za majhen kotiček. K nam prihaja malo časopisov in bi se moral zlasti mlajši svet bolj zavzeti za čtivo. — Z veliko slovesnostjo smo pred časom obhajali ženitovanje Kovačiča Angela z Antonijo Franca in Kovačiča Antona s Franca Marijo. Obilo sreče!

Jelšane. — (P r i d n a d e k l e t a.) — 4. nov. lanskega leta so si naša dekleta ustanovila odsek za vezenje.

Dolge zimske večere so marljivo vezle in pokazale lep uspeh na razstavi ženskih ročnih del v nedeljo 25. maja. Pohvale vredna so taka dekleta, ki prosti čas tako prav obrnejo, mesto da bi pohajkemale s fanti in no-rele. — V 22. št. Novega lista je bila pomota. Oni posestnik iz Dolenj, ki so ga roparji napadli v dolenskem potoku, jim je ušel. Pač pa so tolovaji do smrti pobili 27. aprila nekega posestnika iz Klane.

S Krasa.

Temnica. — (I z t u j i n e v d o s m o v i n o.) — Naši izseljenci v Buenos Airesu, deset po številu, so poslali našemu kuratu vsak po en pesos z naročilom, naj ga obrne, kamor želi. G. kurat je za soboto 7. t. m. priredil peto sv. mašo, kjer smo se vsi spomnili naših izseljencev. Bog jih živi!

Komen. — Na vnebohod smo imeli lepo slovesnost. 72 malčkov je prvič pristopilo k sv. obhajilu. — Zadnji dan maja je umrl zidarski mojster Mržek Alojz. Zapušča ženo in majhne otročiče. — Letina obeta dobro, zlasti sena bo precej. Kobilic je pa po travnikih vse polno. — Pred kratkim je prišel domov iz južne Amerike sin znanega trtorejca Forčiča. Razmer tam doli nič kaj ne hvali. Kljub temu so pa zopet odšla čez morje tri dekleta iz Svetega.

Kazlje. — (D o m a č p r a z n i k.) — Zadnjega maja smo obhajali običajni vaški praznik sv. Kocjana. Letos je imelo ta dan prvo sv. obhajilo 16 malčkov. Hvala g. tomajskemu za trud. — Zarod še dobro kaže. Črešenj pa bo malo, ker je mrčes skoraj vse uničil.

Škrbina. — Na binkoštno nedeljo zjutraj se je poročil g. Abram Jože z g.čno Marijo Joganovo. Mlademu paru želimo obilo sreče!

Skopo. — (S m r t.) — 2. t. m. zjutraj so zvonovi naznanjali smrt svoje botrice gospe Antonije Živčeve. Dva meseca je trpela, predno jo je smrt v 43. letu rešila. Blagi rajnici večni pokoj, družini pa izrekamo iskreno sožalje!

»To zadostuje. Sedi semkaj na klop, ker si slab. V nekaj besedah ti povem, kako stvari stoje, in ti sporočim ukaze velikega žreca. Dobro veš, da naš Faraon Hatasu žali bogove v njihovih služabnikih, dasi jo je Ra obdaril z velikim umom. Njena grobnica je prav za prav spomenik nevrednega, premaganega naroda in žalitev za naše bogove, žreče in ves egiptovski narod. Zdravljenje Tutmesa II. je poverila Hiksi Tigratu ter odslovila zdravnike iz kaste žrecev. Zdaj bi hotela podaljšati dneve svojega soproga, ki ga je sovražila že prvi dan poroke. Ta mož je bil vselej samo orodje v njenih rokah. Služil ji je samo za obrambo pred Tutmesom III., ki ima pravico do nasledstva. Toda Faraon kmalu umrje. Naša dolžnost je čuvati pravice tega kraljevskega sina, ki pripada po svojem dedu, možu stare Iside, naši kasti. Toda kraljica, ki je vse to predvidevala, ga je poslala v pregnanstvo v Buto. Odkar je bil Tutmes pri slavnosti Nila, (Hatasu ga je spoznala), je tako strogo zastražen, da se mu ne more nihče približati. Trdnjavi poveljuje Antef, mlad Semnuov sodnik, prekanjen, čuječ mož, ki je z dušo in telesom vdan Hatasu. Nihče izmed nas se ne more približati kraljeviču. Toda prebrisan in zvit sluga bi mogel stopiti z njim v stike in prenašati poročila. Za to vlogo smo

izvolili tebe. Pošljemo te za pisarja v tempelj Uazita v Buto. Tako preoblečenega te ne bo nihče iskal med božjimi služabniki. Antef te pa ne pozna. Tako boš mogel biti posredovalec med nami in kraljevičem.«

»Verno bom služil Tutmesu in ne ustrašim se ničesar, da le pomagam uničiti Hatasu, ki mi je vzela nevesto in moje zlato izročila mojemu tekmeču«, je rekel Hartatef.

»Jutri zvečer se odpravi tja, kjer so te videli,« je nadaljeval žrec. »Tam te bo čakala ladjica z dvema moškima. Prvi bo pisar tempeljna in ti poreče: »Amon.« Odgovori mu: »Uazit« in sledi mu.«

»Pripravljen bom in porečem Smenkaru, naj mi pripravi obleko.«

»Ali se moreš zanesti na oderuha in njegovo ženo?« je vprašal Ravseneb.

»Jamčim zanju.«

»Tedaj jima reci, da utegneta veliko zaslužiti, če bosta služila Amonu. Zvedeti morata za mišljenje ljudstva glede stavb čudne grobnice, glede Semua in mladega Tutmesa. Širita naj vest, da kraljica prezira bogove, da ne sledi svetom žrecev in da se hoče otresti obeh bratov in sama zavladati. Končno morata iskati zasnešljive, pogumne ljudi, ki bi utegnili voditi upornike.«

Dane pri Sežani. — Ker nisem bil že sedem čiških let v Danah pri Sežani, sem na binkoštno nedeljo obiskal to kraško vasico. Zvedel sem, da so nameravali danski fantje iti v postonjsko jamo. Ker pa niso mogli dvigniti dobička zadnjih dveh plesov, je izlet splaval po vodi! Nekateri danske pupe so vpeljale novo modo, tako zване »lajbeljce«. Med najnovejšo dansko kroniko spada tudi znameniti »aufbiks«, kateri pa ni imel zlih posledic. — Posestnik Ivan Černe, ki je pred letom odjadral v Argentino, se je pred kratkim vrnil, menda z mačkom v žepu! — Kakor je dosedaj razvidno, Danci ne bodo imeli električne razsvetljave, čeprav že stoje drogi.

Dobravlje. — (Požar. — Sadna letina.) — V torek 3. t. m. je izbruhnil požar pri posestniku Lahu. V eni uri je vpepelil hlev in del drugega poslopja. Bil je zavarovan. — Češenj bomo imeli približno eno tretjino. Na dejali smo se dobre letine, tako lepo je vse kazalo, ko je cvetelo in koj po cvetju. — Tretjino dreves je uničil do zadnjega lista pedic (miri). Češpelj bo prav malo, jabolk in hrušk nič.

Vrh sv. Mihaela. — (Zvonovi brez zvonika.) — Naši zvonovi čakajo že dve leti v zakristiji, da bi jih potegnili v zvonik. Pa kako bi jih, ko zvonika — ni. Pripravljamo se, da zgradimo zvonik z robotami. — Letina kaže prav dobro. Zato menda mladina od veselja nori in pleše vsako nedeljo.

Jamlje. — Dne 1. t. m. je umrl v starosti 56 let Alojz Boneta od Bonetov. Neusmiljena bolezen ga je mnogo časa mučila. Pokojnik je bil dober in značajan mož. Dne 2. t. m. ob 6.½ zvečer se je vršil pogreb, katerega se je poleg domačega ljudstva udeležilo veliko zunanjih prijateljev. — Pokoj njegovi duši!

Iz Brd.

Kojsko. — (Naš praznik. — Zanimiva poroka.) — Vnebohod ali sv. Križ, kakor pravijo domačini, je eden največjih praznikov v Kojskem. Nekoč so romarji prihajali kar v procesijah. Po vojni se vrši sv. maša v farni cerkvi, potem pa gre slovesna procesija k Sv. Križu, kjer je blagoslov in poljubljanje svetinj. Procesija je bila prav lepa. Petje je treba pohvaliti, le škoda, da je ženskih moči premalo. Petje je spremljala godba, le nekatere prevesele koračnice niso spadale k procesiji. Reda bi si pa seveda želeli pri procesiji malo več. — 31. maja se je poročila Kristina Ferjeva z Njivic z Alojzijem Šošteršičem z Oslavja, ki je sedaj v Franciji. Ženina je nadomestoval nevestin oče. Obilo srečel!

Iz Gor.

Breginj. — Letos smo dali prelititi srednji zvon, ki ima zdaj prav lep glas. Od novega leta do zdaj smo imeli v naši župni cerkvi pet porok, pet krstov in tri pogrebe. — Poročila se je iz Marijine družbe Lucija Rakarjeva; vzela je g. Ivana Mlekuža iz

Bovca. Tovarišice so Luciji priredile prav lep sprejem. — Letos je v naših gorah zelo malo zaslužka. Kako javno delo v večjem obsegu bi prav prišlo.

Tolmin. — (Poroka.) — Poročili so se pred kratkim France Bajt (p. d. Petrčev) iz Zatoľmina, mlekar na Ljubinju in Katarina Tutova (p. d. Zorčeva) šivilja, tudi iz Zatoľmina ter Ivan Gabršček (p. d. Čufrov) iz Dolj z Justino Kovačičevo z Volarij.

Čiginj. — Po našem sadnem drevju se je zaredilo vse polno mrčesa. Treba bo temu škodljivcu napovedati boj ter začeti s škropljenjem. Nekateri so zasadili precej sadnega drevja, toda tožijo, da jim dosti pokradejo. Je res, a treba bo nasaditi toliko sadja, kot ga je po Cerkljanskem, kjer se prav nič ne pozna, če kdo kaj vzame.

Grahovo ob Bači. — Na binkoštni ponedeljek smo pokopali 81 let staro, vsem znano Frančiško Brišarjevo. Dasi je mati 11 otrok in je bila dolgo let vdova, si je vendar iz niča ustvarila trdno stališče. N. p. v m.!

Iz Vipavske doline.

Vitovlje. — Letošnji binkoštni prazniki pri naši vitovski Mariji so bili prav lepi in svečani. Prihiteli so romarji iz Vipavske doline in Trnovske planote ter še od drugod; bilo jih je kot še nikoli prej. Pri sv. opravilih v nedeljo in v ponedeljek je prav lepo prepeval oseško vitovski cerkveni zbor pod vodstvom pridnega organista g. Rožiča. Pri jutranji maši na binkošti smo čuli tudi zbor iz Zalošč. Glasovi lepi, samo orglanje med pevske točkami nam ni ugajalo. Dobro bi bilo, da bi se g. organist šel šolat h kakemu veččaku. Pri drugi sv. maši na binkošti so peli mladi pevci res s srcem Mariji v čast.

Zalošče. — 8. t. m. se je poročil posestnik Viktor Saksida z Albino Vodopivčevo iz Potoka. Želimo obilo srečel! — Upamo, da se bo spet nadaljevalo delo pri mostu, ki je lanskoleto zastalo.

Goče. — (Zlata in navadna poroka.) — 24. maja sta slovesno praznovala zlato poroko 83-letni spoštovani oče Janez Kodre in njegova 72-letna žena Jožefa iz Lož. V navzočnosti svatov ter mnogo ljudi, ob lepem petju ter krasnem zvonjenju, se je vršil kratki jubilej. Zlati ženin je znan po izredni delavnosti. Sprejel je dom z velikim dolgom. S pridnostjo sta z ženo vse poplačala in še mnogo pridobila. Blagima zlatoporočencema naj Bog da še mnogo zdravih let! — Isti dan zjutraj se je poročila naša trafikantinja Jožefa Stemberger, hči gostilničarjeva, z Jožefom Rennerjem. Bog daj srečo!

Vipava. — (Novi križevi poti. — Poroka.) — Lepe slovesnosti smo doživeli peto nedeljo po veliki noči. Ta dan je običajni shod v romarski cerkvi v Logu. Letos je bil še posebno imeniten, ker je p. Sofronij s Sv. gore blagoslovil novi sv. križev pot, ki ga je romarski cerkvi podarila, blaga dobrotnica. Novi križev pot je Morgarijeva oleografija. Okvire je izdelal solkanski mojster Boltar.

Popoldne je bila podobna slovesnost na Gradišču pri Vipavi. Tam se nahaja že od l. 1882. lep, velik sv. križev pot v zidanih kapelicah, ki so postavljene ob poti, idočiči od državne ceste po pobočju hribčka, na katerem stoji prav lična podružnica sv. Križa. Ta križevi pot je slikal l. 1882. akademični slikar Ogrin. Sedaj je domači umetnik — samouk slike prav imenitno popravil. Fantje in dekleta iz Gradišča so okusno ovenčali kapelice in cerkvico in postavili mlaje. Pri tej priliki omenim, da ima tud farna cerkev prav čeden križev pot, ki ga je l. 1880. naslikal M. Koželj, in sedaj isti domači umetnik nekoliko prenovil. — Čestitamo mladim parom, ki so se zadnje tedne okorajžili za skupno pot v življenje. Lesni trgovec Peter Lutman iz Ajdovščine si je izvolil za družico g.dčno Anico Možetovo iz Vipave in Ivan Hrib iz stare, ugledne Hribove družine pa gospodično Rafaelo Punčuhovo.

Veselimo se tudi že nove maše, ki jo bo daroval domačin g. Rafko Premrl 6. julija t. l. v domači farni cerkvi. Pridite in veselite se z nami! Nekaj fine kapljice bomo že še prihranili za takrat!

S Pivke.

Vel. Ubeljsko. — Novega dušnega pastirja smo vsi kaj veseli. Kako vneto se trudi za olepšavo cerkve! Tudi naši pevci pojo prav lepo, čeprav so brez voditelja. — Bela žena nas pogosto obiskuje. Posebno med mladimi ljudmi pobira. — Letina s sadjem kaže pri nas slabo.

Hruševje. — (Razburjeno pijančje.) — Že precej časa molčimo. Deževje nas je tako trlo, da so nekateri šele 31. maja krompir sadili. — Pred tedni se je neki pijanček drl ponoči po vasi, da je prašič, kdor dopisuje v Novi list. Preklinjal je tudi Boga, kakor da bi tudi on bil česa kriv. Tisti pijanček naj raje včasih stopi v cerkev, ko da razsaja po vasi, sicer bo prihodnjič prišlo tudi njegovo ime na dan.

Iz Reške doline.

Ostrožno brdo. — (V slogi je moč.) — Če smo složni, res še kaj naredimo. To se je pokazalo pri popraviljanju cerkve. Zdaj bi se bilo pa še za vaška pota tako složiti! Obč. načelnik nam je v tem oziru že nekaj obljubil.

Iz goriške okolice.

Solkan. — V nedeljo zjutraj je umrla spoštovana gospodinja Gomišček Marija v starosti 54 let. Blaga žena naj počiva v miru.

Vrtojba. — (Pomota.) — Zadnjič smo pomotoma sporočili, da je bil umrl Franc Mermolja oče goriškega zobnega zdravnika drja Mermolje. V resnici je bil njegov stari oče. Gosp. doktor naj ne zameri, še manj pa njegov oče Franc, ki je še zelo močan in katerega naj Bog živi še dolgo let!

Beri „Domače branje“!

do 400), solata 100, rdeča pesa 70, kumarice 400, bučice 180. Grah gre predvsem v Jugoslavijo, šparglji le za domači konsum.

Krompir lanski 40, letošnji 50 do 55. Maslo 11.50 do 12, jajca do 40.

Če ti je poginula žival,

moraš v teku 3 dni to javiti županstvu, in sicer ne glede na vzrok pogina. To velja za konjsko, govejo, prašičjo ali ovčjo glavo. Tako pravi vladni odlok v »Uradnem listu«. Sedaj moraš javiti takoj vse živali, ki so ti poginile od 1. januarja 1930. naprej.

Čebele in svinčeni arzenat.

Uporaba svinčenega arzenata se vedno bolj širi, ker so sadjarji postali napredni in ne dovoli živalskim nepridipravom, da bi uničevali sadno letino. Če pa škropiš sadno drevje z arzenatom v trenutku, ko je sadno drevje v cvetju, ti umrejo čebele. Ne pogine pa samo čebela, ki je slučajno vsrkala trohico svinčenega arzenata, temveč večkrat tudi ličinke v satovju, ki žive od hrane čebel-delavk.

Nevarnost svinčenega arzenata za čebele so strokovnjaki uvideli že davno in zato svetujejo, naj dodamo raztopini svinčenega arzenata nekoliko tobačnega izvlečka. Smrad tobaka bo odgnal čebele, da ne bodo sedle na oškropljeno drevo.

Brozgo modre galice in apna

za škropljenje trt, krompirja in paradiznikov napraviš na ta način, da raztopiš modro galico v posebni posodi in ravnotako tudi apno. Potem vliješ raztopino galice v tankem curku v raztopino apna in medtem temeljito mešaš. Na noben način ne smeš vlivati narobe.

Če ti ostane bakreno-apnena brozga, jo ohraniš uporabljivo, ako ji dodaš na vsak liter 1 gram (na 1 hl brozge 10 dkg) sladkorja ter vse skupaj dobro premešaš. Tako se drži brozga še nekaj dni. Najbolje pa storiš, če pripraviš le toliko brozge, kolikor je potrebujes.

Tobačni izvleček

je izborno sredstvo za zatiranje listnih uši, a ni dovolj učinkovit, če ne dodaš raztopini 2% mazavega mila (sapone molle). Mazavo milo se v mrzli vodi ne raztopi, zato ga moraš raztopiti v mlačni in še tu moraš pomagati z roko.

Lastniki mlatilnic!

Ali imate že dovoljenje za letošnje mlatitev? Ali imate vse papirje v redu? Če jih še nimate, zglasite se takoj na Kmetijskem uradu (Cattedra ambulante d' Agricoltura).

Carina na pšenico povišana.

Dne 5. junija t. l. je stopilo v veljavo povišanje uvozne carine na pšenico, in sicer od 14 na 16.50 zlatih lir za 100 kg, kar je toliko kot 61 navadnih lir na kvintal. Sorazmerno s carino na pšenico so povišane tudi carine na belo koruzo, pšenično moko, belo koruzno moko, otrobi, testenine iz pšenične moke, kruh in prepečenec.

S povišanjem uvozne carine hoče vlada zagotoviti kmetovalcem ceno 125 do 140 lir za kvintal doma pride-

lane pšenice. Kot smo pisali v tržnem pregledu v zadnji številki, velja danes v inozemstvu pšenica 70 do 80 lir za kvintal. Po plačanju carine stane v Italiji okoli 130 do 140 lir, več prevozni stroški (vsaj 10 lir). Inozemska pšenica ne more torej delati konkurence domačemu pridelku.

Pazite na svinčeni arzenat!

Svinčenega arzenata rabijo naši sadjarji vedno več. Uporabljati ga pa je treba pravilno in pazljivo, ker je zelo hud strup. V bližini Gorice je kmetovalec škropil sadno drevje s tem strupom in je po nerodnosti poškropil tudi nekaj trave. To je potem pojedla krava, ki je kmalu crknila. Torej pazite! Najbolje je, da travo, ki zraste pod škropljenimi drevesi, posebej pokosite, potem sežgete ali pokopljete. Paziti je treba tudi na posodo, v kateri smo pripravili raztopino. Vsak kmetovalec naj bi imel posebno posodo za različne strupe, kot je na primer svinčeni arzenat za drevje ali cinkov fosfur za zastrupljenje poljskih miši.

Novo umetno gnojilo.

V trgovini se dobi novo umetno gnojilo »biamonijev fosfat« (fosfato biammonico), ki vsebuje v 100 kg tvarine 49—50 kg raztopljive fosforove kisline in 19 do 20% dušika. Torej za leže 100 kg tega umetnega gnojila vsaj toliko kot 300 kg superfosfata in 100 kg žveplenokislega amonijaka skupaj. Temu sorazmerna je tudi cena, ki znaša več ko 160 lir za 100 kg. Kljub navidezno visoki ceni se bo to

umetno gnojilo najbrže dobro vpeljal, ker prihraniš mnogo na prevoznih stroških in ga je treba malo za dobro gnojenje. Tako je bilo na primer treba dosedaj za 1 njivo (3660 m²) zemljišča v srednjem 200 kg superfosfata in 65 kg žveplenokislega amonijaka, dočim zadostuje novega gnojila 60 kg. Biti mora seveda, predno ga raztrosiš

IZJAVA.

Ivana Pertot, Ravne 37, Banjšice javlja kot varuhinja mladoletnih otrok iz prvega zakona, da so vse kupčije, ki jih kdo sklepa z omenjenimi otroci stanujočimi v Podgriču št. 68., neveljavne.

Ravne, 10. junija 1930.

Ivana Pertot.

Civilno inženirska pisarna dr. ing. Gaberščik Oskar, TOLMIN,

izvršuje vsa civilno inženirska dela in vsako vrstne projekte; napravlja načrte in vse potrebno za priznanje vodnih pravic ter za žične vzpenjače; meri in parcelira zemljišča; izdeluje zemljiške skice za kupnoprodatne pogodbe; razne cenitve za privilegirana posojila itd.

ZDRAVNICA

dr. VILMA DOMINCO,

bivša asistentinja kr. klinike za porodništvo in ženske bolezni v Florenci

sprejema

od 10. - 12. in 15. - 16. ure

GORICA,

ulica Corso Vittorio Emanuele III. številka 59.

Posebnost: zdravljenje z ultravijoletnimi žarki.

Fratelli Lederer - Trieste,

Via Torre Bianca 39.

Telefon
3482

Bogata izbira **vseh hišnih predmetov;**
kuhinska posoda iz glaziranega, emajliranega železa, aluminij, porcelan, pocinkani škafi itd. po popolnoma konkurenčnih cenah.

Telefon
3482

Prodaja samo na debelo.

ZA OBUVALO RABITE SAMO ČISTILO

LODIS,

== KI USNJE OHRANI, OMEČI
== IN OSVETLI. ==

Izdelek tvrdke „SIDOL COMPANY“ - Trst, via S. Zaccaria 4.

mo, dobro premešano z zemljo, da ne bi po nepotrebnem zametavali dragocene snovi.

Gnojiščne jame.

Živinorejci vedo, da morajo napraviti gnojiščno jamo, ker predpisuje tako zakon. Gnojiščna jama pa je potrebna, četudi bi je zakon ne predpisoval. Zakaj le s pravilno izrabo gnoja, gnojnice in drugih odpadkov se da dvigniti rodovitnost njiv.

Po različnih deželah Julijske Krajinje je določen različen rok za napraviti gnojiščnih jam. V glavnem morajo biti vse končane do 31. marca l. 1931. Za točen rok zveste pri Kmetijskem uradu in njegovih podeželskih podružnicah, kjer dobite vsa potrebna navodila in tudi že gotove načrte.

Pajčevina v hlevu

je zbirališče prahu in različnih bolezenskih glivic. Zato naj izgine.

Nove postave.

O POROŠTVU.

Izpolnitev pogodb se lahko zagotovi na različne načine. Če ne zaupaš dolžniku, da bo pogodbo izvršil, lahko zahtevaš od njega, da ti izroči premijsnino v zastavo ali dovoli hipoteko.

Izvršitev pogodbe si pa lahko zagotoviš tudi s poroštvom. Poroštvo je dogovor med upnikom in tretjo osebo, da bo ta izvršila pogodbo za slučaj, da je ne bo dolžnik. Porok prevzame torej obveznost le pogojno. Za veljavno poroštvo je potreben le dogovor med upnikom in porokom, ne pa med porokom in dolžnikom. Poroštvena pogodba je veljavna, četudi se je sklenila za dolžnikovim hrbtom ali proti njegovi volji. Njegov položaj se zaradi poroštva ne poslabša niti zboljša. Dolžnikova obveznost ostane kljub poroštvu ena in ista. S poroštvom se zboljša le položaj upnikov.

Zakon ne predpisuje nobene posebne oblike za poroštveno pogodbo; zato se sklene lahko ustno ali pa pisмено.

Obseg poroštva.

Bistveni pogoj za poroštveno pogodbo je veljavna terjatev, katere izpolnitev naj se s poroštvom zagotovi. Če je terjatev neveljavna ali če se da terjatev iz enega ali drugega razloga razveljaviti, je neveljavno tudi poroštvo, oziroma se tudi poroštvo lahko razveljavi. Porok prevzame v najtežjem slučaju ravno isto obveznost, ki jo ima dolžnik, večjih obveznosti ne more prevzeti; lahko pa prevzame manjše obveznosti, če se tako dogovori z upnikom. Zakon določuje, da se izgube pri igri ne morejo iztožiti. Recimo, da si prevzel poroštvo za 100 lir, ki jih je tvoj prijatelj zaigral. To poroštvo nima pravnega pomena. Dolžnik in porok plačata ta dolg, če hočeta, sodnik ju k plačilu ne more prisiliti. Poroštvo drži torej le pri veljavnih terjativah. Le eno izjemo dovoljuje zakon, in sicer pri osebah, ki ne morejo same sklepati veljavnih pogodb. Med

Dr. Alfonz Serjun,

zdravnik v Tolminu,

daje na znanje, da bo sprejemal v tekočem mesecu samo dne: 14., 15., 16., 22., 23., 29. in 30.

Posnemalniki „ROTH“

stanejo:

00L, ki drže	40 litrov	Lir 340
00C, „ „	50 litrov	„ 400
0L, „ „	65 litrov	„ 410
1L, „ „	120 litrov	„ 510
1C, „ „	130 litrov	„ 560
i. t. d. —	i. t. d. —	i. t. d.

10 letno jamstvo - plačilne olajšave.

Zastopnik:

JUST UŠAJ,
GORICA,

Piazza della Vittoria 4.

Po istih cenah prodaja te posnemalnike trgovec **MUNIH** pri SV. LUCIJI.

ZDRAVNIK

dr. G. GREGORIG

za notranje bolezni

sprejema vsak dan

od 10. - 12. in od 3. - 4. ure

V GORICI, Viale XXIV. Magg. (prej via Tre Re) šte. 9. v pritličju.

Oskar Canarutto, ^{zlatar}
TRST, via Matt. Ren. Imbriani št. 13.

Prodajam ob birmi nove in rabljene predmete po zelo nizkih cenah.

KABINET ROENTGEN

Primarij

dr. DE FIORI AUG.

GORICA, Corso Vitt. Eman. III. št. 14-II
od 9. — 12. in od 2. — 4.

Zobni zdravnik
dr. Ervin Netzbandt

sprejema v IDRJI

vsak dan od 9. — 12. in od
3. — 5. popoldne.

Ob nedeljah in praznikih od 9. — 12.

LLOYD LATINO

IN

SOC. GEN. DI TRASPORTI
MARITTIMI A VAPORE

Agenzia Gorizia, Corso Vitt. Em. 5.

Hitre vožnje v Južno Ameriko.

Odhodi iz Genove:

19. junija 1930. s parnikom

FLORIDA

v Rio Janeiro in Santos L 2100,
v Montevideo in Buenos Aires L 2150.

4. julija 1930. s parnikom

ALSINA

v Rio Janeiro in Santos L 1800,
v Montevideo in Buenos Aires L 1850.

Vožnja traja v Rio Janeiro 15 dni,
Santos 16 dni, Montevideo 18 in Buenos Aires 19 dni.

Prava domača hrana in postrežba!

Za birmo !!

Zelo okusne obleke vseh vrst, barv in vzorcev dobite po tovarniških cenah le pri tvrdki

„ALLE GRANDI
FABBRICHE“

Trst, Corso Garibaldi 10,
tel. 79-35.

Tam dobite tudi

IZDELANE OBLEKE,
POVRŠNIKE,
NEPREMOČLJIVE PLAŠČE,
JOPIČE IN HLAČE

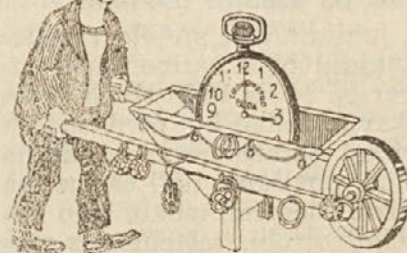
za odrasle in otroke ter

veliko zalogo

sukna za moške, zadnje novosti, za naročila po meri. Za nje vam jamčimo v vsakem pogledu. Če vam popolnoma ne ustrežemo, vrnemo denar.

Najnižje in najprikladnejše cene!

DARILA za

bir mo

dobite v zlatarni

F. BUDA — TRST,
Corso Garibaldi 35, via Roma 16.

te spadajo v prvi vrsti mladoletniki in oni, ki so bili proglašeni za zapravljuje. V teh slučajih je poroštvo veljavno, četudi so pogodbe imenovanih oseb same neveljavne.

Učinki poročstva.

Rekli smo že, da je obveznost porokova le pogojna. Porok je dolžan plačati le tedaj, če ni plačal glavni dolžnik. Kdaj se sme reči, da ni dolžnik plačal, oziroma izvršil pogodbe? Ali mora upnik prej tožiti dolžnika in potem šele poroka? Po avstrijskem zakonu je zadostovalo, da je upnik zahteval bodisi pred sodnijo ali izven sodnije plačilo od glavnega dolžnika in če mu ta ni plačal, je lahko takoj zgrabil poroka. Po avstrijskem zakonu upnik torej ni bil dolžan prej tožiti glavnega dolžnika. Po italijanskem pa mora upnik prej glavnega dolžnika iztožiti in le če je bila tožba neuspešna, lahko postopa proti poroku. Če bi upnik postopal proti poroku, preden je tožil glavnega dolžnika, porok lahko tožbi ugovarja in zahteva, da mora prej iztožiti glavnega dolžnika, če se ni tej pravici prej odrekel ali če se ni obvezal kot »porok in plačnik«. Če porok ugovarja in zahteva, naj se prej iztoži dolžnik, mora navesti dolžnikove premičnine in nepremičnine, ki jih upnik lahko zarubi. Opozoriti moramo, da veljajo ti predpisi le za navadno poroštvo, dočim odgovarja menični porok brezpogojno.

Čeprav je za eno in isto terjatev več porokov, odgovarja vendar vsak porok za celo terjatev; v tem slučaju sme pa vsak porok zahtevati od upnika, naj iztoži od vsakega poroka del, ki nanj pripade; ako bi bil eden izmed porokov plačila nesposoben, se njegov del razdeli med druge poroke.

Dolžnik in poroki.

Če porok plača, sme zahtevati od dolžnika, da mu povrne glavnicu, obresti in troške. Porok ima nasproti dolžniku vse pravice (n. pr. hipoteke, zastavno pravico itd.), ki jih je imel nasproti njemu upnik. Porok, ki ni obvestil dolžnika o plačilu, ne more proti njemu postopati, če je tudi dolžnik sam plačal upniku, lahko pa zahteva povrnitev plačila od upnika, zakaj upnik nima pravice do dvojnega plačila. Istotako ne more porok postopati proti glavnemu dolžniku, če je plačal upniku brez tožbe in če ni obvestil dolžnika o plačilu, ako dolžnik lahko dokaže, da ne bi bilo treba plačati, če bi njega prej obvestil.

Kdaj se porok oprosti poročstva?

Porok lahko zahteva od dolžnika, da ga oprosti poročstva ali da ga obvaruje pred morebitno škodo v teh le slučajih:

1. če je upnik vložil proti njemu tožbo;
2. če je dolžnik gospodarsko propadel (faliral) ali če je postal plačila nesposoben;
3. če je že minil rok, ki je bil za poroštvo določen;
4. če je plačilni rok že zapadel;
5. če je že preteklo 10 let, odkar so nastale terjatve na nedoločen čas, ako ni bilo drugače dogovorjeno.

Velika razprodaja bombaževin in svilenin po tovarniških cenah pri tvrdki

ALL' ECONOMIA FAMILIARE
Trst - Piazza Ponterosso N. 5

Madapolam	od L 1.90 naprej,
jajčna kožica	od L 2.20 naprej,
platno za rjuhe	od L 4.40 naprej,
perkal za halje	od L 1.50 naprej,
perkal dvojne višine	od L 3.50 naprej,
težka svila za halje	od L 2.90 naprej,
težka svila maroken	od L 4.50 naprej,
bela svila za birmo	od L 4.50 naprej,
popelin za srajce	od L 3.50 naprej,
rigadin in oxford	od L 2.50 naprej,
cefir	od L 1.50 naprej,
batist za perilo	od L 2.20 naprej,
perkal za narodne noše	od L 2.90 naprej,
izgotovljene halje	od L 15.— naprej,
izgotovljeni predpasniki	od L 8.— naprej,
prti, dvojna višina	od L 4.90 naprej,
ženske nogavice	od L —.95 naprej,
otroške nogavice	od L 1.— naprej,
prtiči za pojužnik (6 oseb)	od L 14.80 naprej.

Razen tega še velika izbira kotenine, črnega in barvanega satena, nogavic, moških in otroških maj, traličev za žimnice, brisač itd., itd. po cenah brez konkurence.

Poslužite se, dokler traja zaloga!

Zobni zdravnik
dr. Robert Hlavaty

sprejema

od 9. do 13. in od 16. do 19. ure

v TRSTU,

via S. Lazzaro št. 23 - II.

Ob sredah in sobotah ordinira

v POSTOJNI

NAJTRDNEJŠE PONIŠTVO
IN ZAJAMČENO
PO NAJNIŽJIH CENAH

dobite v tovarni

G. BIECHER

TRST — Via dell'Istria 27.

Najbolj moderne sobe, kuhinje in jedilnice. Razpošiljamo po deželi.

Veliki popusti!

Zelo važno za skrbne gospodinje in krčmarice!

Aluminijeva posoda na vago po 25 lir kg.

Zelo znižane cene. Po naravnost smešnih cenah razprodajamo raznovrstno kuhinjsko posodo in druge hišne potrebščine.

Trst, via Carducci 3
(nasproti bivši vojašnici.)

Dott. GIUS. COMEL,

specialist za bolezni v
ušesih, nosu in grlu,

bivši operater na univ. klinikah prof. Neumann in Hajeka na Dunaju in asistent prof. Brunettija v oddelku za nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah. Sprejema od 9.-11. predp. in od 3.-4. pop. Gorica, Via Garibaldi II (prej Teatro)

Tvornica tehtnic, uteži in mer
Giuseppe Florenc & C.o

TRST, via Vidali 9, tel. 84-03

z veliko izbero uteži, mer in tehtnic oblastveno odobrenih iz domačih in inozemskih tvornic.

Popravljamo najrazličnejše tehtnice po zelo nizkih cenah. Za dobo popravila damo tehtnice in uteži na razpolago brezplačno.

„Al buon mercato“

TRST — VIA ARCATA 16 — TRST.

Veliko skladišče moških in deških oblek; na novo založeno z največjo izbero površnikov v modernih barvah, črnih in plavih jopičev, modernih flanelastih in suknenih hlač v raznovrstnih barvah.

Velika zaloga delavskih oblek in tudi posameznih hlač in jopičev.

Govorimo slovenski. Zelo znižane cene.

Ne kupna cena, marveč vzdrževalni stroški in trajnost narede posnemalnik cenene ali dragega. Dolgo trajajo brez popravil samo pristni posnemalniki in pinje

„DIABOLO“.

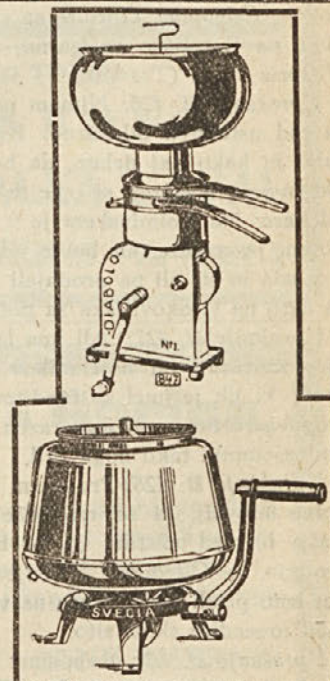
KMETJE!

Ne izbirajte kar je poceni, marveč kar je dobro!!!

Za pojasnila se obrnite na

Vittorio Jonson — GORICA,

Via Contavalle 4-II, (Casella 25).

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 419: Kam naj napravim prošnjo, da bi moji otroci dobivali v inozemstvu pokojnino po padlem očetu? — *Odgovor:* Prošnjo je treba napraviti na finančno ministrstvo, in sicer preko prefektуре.

Vprašanje št. 420: Mislim preurediti hišo, pa se bojim, da bom moral plačati preveč užitnine. — *Odgovor:* Užitnino boste morali plačati le od gradiva za hišo. Davščina znaša največ 8% vrednosti gradiva. Plačali boste po dovršenem delu.

Vprašanje št. 421: Koliko mora in koliko sme žena, ki ima tri otroke, zapustiti v oporoki svojemu možu? *Odgovor:* Mož ima po zakonu pravico do užitka enakega dela, ki ga dobi po materi vsak otrok v last, torej v tem slučaju pritiče možu užitek od četrtine celotnega ženinenga premoženja. Žena bi MORALA v našem slučaju zapustiti svojemu možu $\frac{1}{4}$ užitka od celotnega premoženja. Če bi mu ga žena ne zapustila v oporoki, ga mož lahko iztoži proti dedičem. Žena pa SME zapustiti svojemu možu največ $\frac{1}{2}$ premoženja, ker pritiče druga polovica po samem zakonu otrokom. Iste pravice ima naravno tudi žena nasproti možu.

Vprašanje št. 422: Delal sem na občinski poti in dvakrat so me že klicali po denar. Ko sem ga pa hotel dvigniti, so mi rekli, da moram čakati. Kam naj se obrnem, da dobim izplačilo? — *Odgovor:* Plačilo zahtevajte od občinskega urada. Če ne morete doseči plačila na miren način, izročite zadevo odvetniku.

Vprašanje št. 423: Imam 55 let, sem posestnik in bolehav. Edini sin je bil poklican pod orožje. Vložil sem prošnjo za skrajšanje vojaške službe, pa nisem dobil odgovora. Kam naj se obrnem? — *Odgovor:* Ako imate poleg sina tudi neporočene hčere ali hčere, ki so ovdovele, ima sin pravico do skrajšane vojaške službe. Prošnjo vložite preko polka, kjer sin služi, na vojno ministrstvo. Sin bo služil 9 mesecev, če je dovršil predvojaške vaje z dobrim uspehom, drugače pa 12 mesecev.

Vprašanje št. 424: Po v vojni padlem možu sem dobivala pokojnino, potem pa sem se leta 1922, drugič poročila, nakar mi je bila pokojnina ustavljena. Odpravnine nisem dobila. Sedaj sem zopet vdova. Ali lahko še dobim pokojnino po prvem, padlem možu? — *Odgovor:* Vi nimate več pravice ne do pokojnine in ne do odpravnine.

Vprašanje št. 425: Kje dobim to in ono knjigo? — *Odgovor:* Obrnite se na knjigarno, recimo na Katoliško knjigarno, Gorica, Piazza Vittoria št. 11 (Travniki).

Vprašanje št. 426: Nimam nobene prakse, a bi rad ustanovil mlekarno. Kakšne stroje bi rabil in kako naj delam, da bom uspeval? — *Odgovor:* Najprej si oglejte eno obstoječih mlekar. Na Tolminskem je v vsaki vasi ena. Potem premislite, ali boste mleko predelovali v maslo in sir ali pa prodajali sveže. Obrnite se nato na strokovnjaka za potrebna navodila.

Vprašanje št. 427: Ali ima lastnik hiše pravico zahtevati od najemnikov povračilo stroškov, ki jih je imel za ureditev stranišča? — *Odgovor:* Nima pravice, razen če se je prej s podnajemniki tako dogovoril.

Vprašanje št. 428: Prodajam mleko in imam polno mravelj, ki so mi zašle tudi med med. Kako bi med očistila, da bi bil še dober za prodajo. — *Odgovor:* Mravlje polovite tako, kot smo pisali v odgovoru na vprašanje št. 35. Med precedite skozi sito.

Vprašanje št. 429: Moja smrt so muhe v mlekar. Kako jih odpravim? — *Odgovor:* Držite lokal čist, na vrata in okna razpnite mreže ter

Priporoča se

J. Zirmann, fotograf,

Postojna,

Viale Oberdan,

zadnja hiša na levo naprej od trg. Zwölf.

Moderno slikanje. Nagrobne slike iz porcelana. Povečave. — Zmerne cene.

ZDRAVNIK

dr. L. SIMONITI,
bivši asistent za notranje bolezni,
sprejema vsak dan v **Gorici,**

PIAZZA VITTORIA (na Travniku)
(nasproti gostilni „Fiegl“)

od 9. - 12. in 3. - 4.

Ob sradah po četrti uri na lastnem domu v

Biljani v Brdih

Vsi morajo vedeti, da so

čevlji tvrdke Forcessin

najboljši in najcenejši.

Velika izbira za birmo.

TRST, VIA CAPRIN 5, (Sv. Jakob).

Govorimo slovenski.

„MAGAZZINI DEL POPOLO.“

(L. CHIECO).

TRST,

GORICA,

Piazza Garibaldi 1.

Via Mazzini 8.

POZOR!!!

Nadaljuje se razprodaja
po izredno ugodnih cenah.

Platno za rjuhe, visoko 150 cm, se prodaja po Lit 4.90, pri nas po Lit 3.70,	
družinsko platno zelo fino, 80 cm, „ „ „ „ 3.20, „ „ „ „ 2.40,	
zefir za srajce „ „ „ „ 2.20, „ „ „ „ 1.20,	
grizet za halje „ „ „ „ 2.90, „ „ „ „ 1.90,	
svil. platno vseh barv „ „ „ „ 2.90, „ „ „ „ 2.20,	
moške maje „ „ „ „ 3.90, „ „ „ „ 2.50,	
oprsniki za ženske „ „ „ „ 3.50, „ „ „ „ 1.90	

in vse drugo blago: moško in žensko sukno, pisane srajce i. t. d., i. t. d. vedno po zelo nizkih cenah.

OKORISTITE SE!!

vsaj enkrat na teden razkužite lokal s »Flytom«.

Vprašanje št. 430: V prodajalni mi ostane večkrat nekoliko litrov mleka. Kaj naj napravim, da ostane dobro še za drugi dan? — **Odgovor:** Morate ga še enkrat segreti in potem takoj shladiti in shraniti med ledom. Seveda so s tem združeni stroški. To je vzrok, zakaj ne nosijo male razprodajalnice mleka nobenega dobička.

Vprašanje št. 431: Zadruga je stopila že pred dvemi in pol leti v likvidacijo. Čeprav jamčimo le eno leto za morebitne zgube, terja likvidator še sedaj jamstvo. Ali je to v redu? — **Odgovor:** Eno leto jamstva (oziroma kolikor predpisujejo pravila) velja le za slučaj, da prostovoljno izstopite in zadruga še naprej deluje. To pa ne velja za slučaj likvidacije. Vi jamčite toliko časa, dokler likvidacija ni končana, oziroma niste vplačali Vašega dela.

Vprašanje št. 432: V vodnjaku so se zaredile male živalice. Kaj naj vržem vanj, da bo voda zopet dobra? — **Odgovor:** Navadno zadostuje pest soli. Drugo sredstvo nam ni znano. Živalice pa niso strupene, le vodo je treba precediti.

Vprašanje št. 433: Na domačem vrtu imam rastlino, katere list prilagam. Nekateri pravijo, da vsebuje železno vino. Kako se rastlina imenuje in kako se napravi vino? — **Odgovor:** Samo po listu ne moremo spoznati rastline. Potreben je tudi njen cvet. Na prvi pogled bi to bila »laboda« (Melde, chenopodium), jamčimo pa ne. Ker je list živo zelen, vsebuje gotovo tudi železo, če pa delajo vino iz listov, ne vemo.

Vprašanje št. 344: Imam zelo grenko in ne-uzitno suho meso. Solila sem ga namreč v sodu od živinske soli. Kaj naj napravim? — **Odgovor:** Dobro ga operite v topli vodi, kuhajte ga in odlijte dvakrat vročo vodo, pa bo skoraj gotovo užitno.

Vprašanje št. 435: Ali imajo stari kolki isto vrednost kot stare znamke? — **Odgovor:** Ne!

Vprašanje št. 436: Na mecesnih opažam že več let črvice, navadno pol centimetra dolge, ki v par dneh drevesa kar osmodijo. Kakšne živalice so to? — **Odgovor:** Če črviči grizejo iglice in mlade poganjke, so ličinke mecesnega sukača (Lärchenwickler, grapholita pinicolana), če pa si črviček napravi v iglico votlino, so to ličinke mecesnovega molja (Lärchenminirmotte, coleophora laricella). Oba škodljivca sta metuljčka, ki ležeta jajčka. Sredstva za pobijanje dobite pri uslužbencih gozdne milice (Milizia forestale).

Vprašanje št. 437: Kateri jeziki so se razvili iz sanskrita? — **Odgovor:** Sanskrit je izumrl kot živ ljudski jezik že v 6. stoletju pred Kristusom. Potem so ga rabili le učenjaki, tako kot rabijo danes latinščino ali staro grščino. Zaenkrat se ve le to, da spada sanskrit v isto družino jezikov, kot slovenščina, italijanščina ali nemščina, to je v družino indogermanskih ali arijskih jezikov. Zveze med sanskritom in drugimi jeziki, ki se govore ali so se govorili v Indiji, Mali in Srednji Aziji, niso še točno določene in zato Vam ne moremo dati točnega odgovora.

Vprašanje št. 438: Oče je prepisal posestvo prvorojenemu sinu; sebi je zapustil užitek, ostalim otrokom pa po 500 lir dote, kar je premalo. Ali lahko razkosamo posestvo in zahtevamo enake deleže? — **Odgovor:** Zakaj hočete razkosati posestvo? Spoštujte voljo staršev. Oče, oziroma mati zapusti polovico premoženja lahko komur hoče, druga polovica pritiče kot nujni delež otrokom. Niti zakon torej ne dovoljuje prevelikega razkosanja posestva.

Pozor!

Boterčki in botrice!

Krasna birmanska darila po znižanih cenah in prave švicarske ure znamk »Omega«, »Langines« in »Zenith« itd. so vedno v zalogi pri

FR. KEBRU,

urarju in zlatarju v Idriji.

Gostilna „Alle CORRIERE“

(tik Caffè Fabbris)

v TRSTU — via Romagna št. 4.

Domača kuhinja, vipavsko in istrsko vino ter kraški teran. — Postajališče potniških avtomobilov in ljudi z dežele.

LASTNA ZALOGA VINA v Trstu Viale XX Settembre 94
Vljudno se priporoča

lastnik F. STRANCAR.

PHENIX

Francoska zavarovalna družba
za življenje in požar.

Glavno zastopstvo

TRST, Via S. Lazzaro 8. tel. 48 - 50.

Zastopnik za goriško in tržaško pokrajino g.
ANTON POSEGA, RAZDRTO.

TOLMIN

Zdravnik - kirurg - zobni zdravnik
dr. P. Ugo Netzbandt,

izvežban na klinikah na Dunaju in v Monakovem
(na Bavarskem)

sprejema

v Tolminu vsako soboto in nedeljo
(pri drju Bussiju),

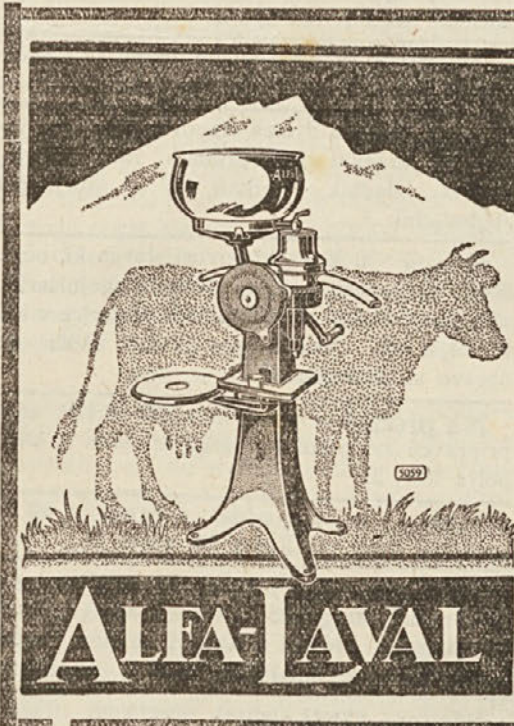
v Gorici druge dneve v tednu (via Dante 10).

UPORABITE PRILIKO

izredne poletne prodaje pri tvrdki
S. LEVI, Trieste, via S. Lazzaro 9.

Par primerov:

Batist v barvah za perilo	a L 1.90
Svile za obleke	a L 3.50
Madapolan	a L 1.90
Borgo za srajce	a L 2.80
Panama za srajce	a L 2.80
Najfinejši popelin	a L 3.50
Platno »natural«	a L 3.20
Svila za perilo	a L 1.90
Pelle uovo, fino	a L 3.50
Gobaste brisače	a L 3.50
Platnene brisače na meter	a L 2.90
Cajh za moške obleke	a L 6, 9, 10
itd. itd. Za krojače poseben popust.	
Velika izbira volnenega blaga za moške obleke.	
Češko platno za pernice — izredna prilika.	
Beli prtiči	a L 0.90
Namizni prti na meter	a L 4.20
Črn saten	od L 3.— naprej
Velika izbira nogavic, maj itd.	
Pazite na številko!	

„ALFA LAVAL“

Vam kaže na sliki

POSNEMALNIK

(tip 1930)

z bobničem, ki ne porjavi.

Družba ALFA LAVAL

Via Farneti 5. - MILAN 119 - Via Farneti 5.

Tvrdka Teod. Hribar - Gorica,

CORSO G. VERDI št. 32,

priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh vrst, posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.

Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse potrebno za njihovo popolno opremo.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

Valuta — tuji denar.

Dne 11. junija si dal ali dobil za	
1 dolar	19.07
1 angl. funt	92.77
100 dinarjev	33.77
100 šilingov (avstr.)	269.35
100 čeških kron	56.65
100 nemških mark	455.50
100 švic. frankov	369.80
100 franc. frankov	74.89
100 belg. frankov	266.40
Beneške obveznice	75.05
Obveznice »Consolidato«	85.25

Loterijske številke

dne 7. junija 1930.

Bari	77	47	63	4	14
Florenca	52	55	5	35	9
Milan	85	39	57	88	31
Neapelj	28	54	83	6	78
Palermo	24	11	6	21	88
Rim	58	67	43	78	65
Turin	31	32	81	34	47
Benetke	37	78	20	79	61

Semnji v prihodnjem tednu.

Nedelja, 15. junija: Buje, Trnovo pri Gorici, Št. Vid pri Vipavi, Šentviška gora, Grožnjan.

Ponedeljek, 16. junija: Sv. Anton pri Kopru, Povir, Motovun, Trnovo pri Bistrici.

Torek, 17. junija: Tinjan pri Pazinu.

Sreda, 18. junija: Umag.

Četrtek, 19. junija: Buzet.

Petek, 20. junija: Bazovica, Vipava.

TOLMIN.

Preizkušeni
zobni zdravnik
ROBERT BERKA
SPREJEMA
kot doslej
vsako redeljo pri
drju Serjunu v Tolminu,
ostale dni pa
v GORICI, Corso Verdi 36.

ZDRAVNIK

dr. Gresic Adalberto,
mladi
(starejši sin.)
sprejema vedno v svojem
ambulatoriju
v GORICI,
na Travniku (Piazza Vittoria) št. 14/1,
nad lekarno Cristofoletti.

„Domače branje.“

Kdor hoče brati tudi prvi del silno napetega detektivskega romana »Boj za pravico«, naj brž naroči 1. zvezek, ker bo kmalu TUDI DRUGA NAKLADA »Domačega branja« pošlal

Odgovorni urednik dr. Engelbert Besednjak.
Tiskarna Katoliška tiskarna v Gorici,
Riva Piazzetta št. 18.

Mali oglasi.

Vsaka beseda stane 50 stot., debele tiskana 1 liro, najmanj 5 lir. — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. Če je navedeno posebno geslo, pošljite ponudbe ali odgovore v zaprtem ovitku, na katerem je navedeno geslo

Edini pooblaščenec za nabiranje oglasov za naš list v tržaški občini, starih pokrajinah Italije in v Jugoslaviji je: Pubblicità G. Cehovin, Trst, viale XX Settembre 65, tel. 83—34.

BIRMANSKA zlata in srebrna darila in ure najboljših znamk dobite najceneje pri zlatarju in urarju REBCU, IDRIJA.

HOTEL DIDIČ — IDRIJA, išče večšo natakario, zmožno obeh jezikov. Nastop takoj.

Pohištvo nudi široko našo deželo znana industrija pohištva Stefan Gomišček, Solkan 280. Tu je velika izbira oprave iz trdega lesa po najnižjih cenah. Na zamudite prilike!

Ročna mlatilnica v dobrem stanju se prodaja po ugodni ceni. Pojasnila daje Ivan Bavdaž, Dornberg, via Trieste 13.

Zlatnino in srebrnino, staro, kupujem vedno po najvišjih cenah. Vsa popravila kar najhitreje. — Birmska, poročna in krstna darila. — Moderna zlatarna, Corso Verdi št. 13 (Gorica, nasproti novemu Zelenjadnemu trgu).

Krepkega učenca za trgovino z mešanim blagom sprejme Ivan Zelen, Senožeče.

Gramofone, gramofonske plošče (tudi slovenske), fotografske potrebščine na drobno in debelo dobite v knjigarni *Wokuliat*, Gorica, Corso Vitt. Eman. III. št. 7.

Zdravilne posebnosti. Lekarna G. Castellano, last F. Bolaffio, Trst, via Belli, vogal via dell'Istria 7, tel. 64—85.

Prizmatične daljnogledje kupuje Giusto Hirsch, optik, Trst — via Mazzini 36.

Novo hišo z dvema stanovanjema in vrtom, ob državni cesti, prodam radi selitve. Matija Hladnik, Slejkoti 107 — Šturje pri Ajdovščini.

Gospa v pokoju, ki govori slovenski, nemški in italijanski, sprejme službo blagajničarke, oskrbnice v kaki vili ali pa tudi vratarice v kaki boljši hiši. Ponudbe pod geslom »Vila« na upravo ali podupravo.

Na prodaj je motor na nafto 10 HP zelo pripraven za mlatilnico, žago ali mlin v Vrhpolju št. 25.

Sobico s posteljo oddam v najem za 60 lir mesečno. Trst, via Roma 18, vrata 15.

Vipavska vina namizna in sortirana: pivena, rizling, burgundec, silvanec, zelen iz kleti Kmetijskega društva v Vipavi točijo: hotel Šapla, Šturje in hotel Garzarolli — Postojna.

Mladega kmeta (fanta) sprejemem. Razen stanovanja in hrane dobi majhno plačo. — Postojnik, kavarna Fabris — Trst.

Trgovskega učenca išče trgovina Marc, Trst, via S. Marco 12.

Iščem službo gospodinje kjerkoli. Naslov pove uprava.

V Trnovem pri Bistrici se oddajo v najem prostori pripravljeni za trgovino, obrt ali garažo na prometnem kraju ob državni cesti. Istotam stanovanje z dvema sobama in pritliklinami. Pojasnila daje Ivan Valenčič, Sever, Torrenova di Bisterza.

Poljedelske stroje: za obračanje in grabljenje sena, čiščenje žita itd. in vozila prodaja po zelo ugodni ceni L. Dekleva — Postojna 48.

Zaloga vina: podpisani naznanjam vsem dosedanjim in bodočim odjemalcem, da sem odprl svojo lastno vinsko trgovino (prej bratje Vogrič) v lastnem posloplju v Gorici, via Torrente 1. Razprodajam pristna naravna vina, vermut itd. po najnižjih cenah. Zagotavljam točno in pošteno postrežbo ter se priporočam. Josip Vogrič.

Išče se večša knjigovodkinja, blagajničarka, perfektna korespondentka slovenskega in italijanskega jezika za večjo trgovino z mešanim blagom na deželi. — Ponudbe na upravo in podupravo lista pod geslom »112«.

Radi selitve se prodaja kavarniška in hišna oprava, biljard, steklena omara in drugo. Na prodaj je tudi dvoje velikih luči na petrolej (pripravni za č. g. duhovnike na deželi). — Marija Bajt, kavarna, Kanal 8.

Zobni zdravnik

STANKO PERHAVEC
sprejema ob petkih v IDRIJI (nad goštilno Kos) od 9. do 14. in v CERKVENEM (nasproti posojilnici) od 15. do 19. ure. Vsa dela so zajamčena.

Računovodja

(ragioniere), domačin, oblastveno potrjen, daje nasvete za vpeljavo trgovskih knjig, ki jih trgovci in obrtniki po novih zakonskih določilih morajo uvesti s 1. julijem t. l.; prevzame nadalje vodstvo trgovskih knjig bodisi na strankinem domu ali v svojem uradu; sestavlja bilance in inventarje ter sprejema vsa v knjigovodstveno stroko spadajoča opravila. Rag. Ciril Zorzut, Gorica, via Codelli 3, pritličje.

Zobozdravniški ambulatorij

TRST - - Via delle Sette Fontane 6.
Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčekom. Našim ljudem z dežele poseben popust za potne stroške. Govori se slovenski. — Delo zajamčeno! — Odprto od 9.—13. in od 15.—19. Ob nedeljah od 10.—12.

Tvrdba z železnino in kovinami
VIRGIL BOMBIG,
Gorica — Piazza Vittoria 19 — Gorica
proda
mlatilnico
sistema »Leitnersohn«.

Širite „NOVI LIST“.